ԹՎ. ԹԵՐԻ 8464 (Ն. Տ.) 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1895 — 30 ՕԳՈՍՏՈՍ 1895 — 22 ԲԼՊԻԼ, ԷՎՎԷԼ, 1313 — ՀՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՅԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԼՏՔ Է ՈՒՂԱՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

ادارهٔ جریدهٔ آرِوِلك غلطه قوله‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամեայ » »	75
» » Եռամեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ժրամ	56
» » Վեցամեայ »	28
Ընդհանուր թղթատարի ծախքը վճարեալ Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Պատառաց թղթատարի ծախքն վճարեալ Գրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած Ցանկալի է որ [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑ-ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ս. Փրկչի Որբանոցն Արհեստանոց-Վարժարանի վերածելու խորհուրդին հետզհետէ մղում կը տրուի, և յոյս կայ թէ, մինչև որ աւարտի Որբանոցի շէնքին կառուցումն, այդ ծրագիրն ալ իր վերջնական ձեւն ստացած ըլլայ, գործադրելիութեան ամէն հանգամանքներով։ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն և Ուսումնական Խորհուրդն, որոնք նախաձեռնարկ կը հանդիսանան, յաջողդաբար քաղաքական ժողովին կը հաղորդեն իրենց յարմար դատած տեղեկութիւններն արհեստանոցի կազմակերպման համար, սպասելով Վարչութեան վաւերացման ու վերջնական որոշման։ Ուրեմն անժամանակ չէ որ հրապարակու ալ կարծիքներ յայտնուին հիմնելի հաստատութեան նըկատմամբ, որուն օգտակարութեան ամենքս համոզուած ենք ու սկզբնաւորութեանը փափագող։

Աւելորդական ճիգի ուսուցիչ մը, որ մանաւորապէս կը հետաքրքրուի այս հարցով, նամակ մը ուղղած է մեզ, որուն մէջ քանի մը առաջարկներ կը ներկայէ։ Աւտիկ անոնց ամփոփումը.

Նախ և առաջ երկու—երեք արհեստներու հաստատումը փորձել, գիտնալու համար թէ կարելի՞ է։ Օրինակ, արծաթագործութիւն, ոսկերչութիւն, ատաղձագործութիւն, ժամագործութիւն։ կամ եթէ հարկ ըլլայ, ուրիշ արհեստներ, բայց միշտ փոքրի համար։ Իւրաքանչիւր արհեստի ուսուցման համար տեղացի վարպետներ հըրաւիրել, որոնց ամենակը վճարուի՝ արտադրուած ձեռարուեստ գործերուն վաճառումէն դոյանալիք շահովը։ Իսկ եթէ ենթադրուի որ շահ չի պիտի կըընայ դոյանալ, պայման կնքել անոնց հետ որ իրենց գործիներով ու նիւթերով գան աշխատին, իրենց ձեռքին տակ ձրիաբար աշխատցունեն Որբանոցին աշակերտներն, և արտադրութիւնները վաճառելու իրաւունքն իրենց միայն պատկանի։ Այս երկու պարագային մէջ ալ, Հիւանդանոցին համար ծախքի գումար չի բացուիր, իսկ արդիւնքն ակներեւ է. որբերն արհեստ կը սորվին։

Այս առաջարկը ներկայացնող ուսուցիչը, որ անձամբ ալ գիմում ըրած է Հոգաբարձութեան, կը յայտարարէ թէ ինք պատրաստ է ձրիաբար աշխատիլ անոր գործադրութեանը, յօգուտ Որբանոցին, և թէ իր ծրագրին մանրամասնութիւնները պիտի պարզէ, երբ պահանջուի իրմէ։

Կը գովենք իր եռանդն ու բարի տրամադրութիւնը, բայց միեւնոյն ատեն պէտք է ըսենք թէ Արհեստանոցի մը հաստատութիւնը փորձի համար, կամ իբր առժամեայ ձեռնարկութիւն մը նկատելը չի համապատասխաներ յայտնած խորհուրդին։ Կուզուի հիմնական բան մը ընել, Որբանոցի տղաքներուն արհեստական կրթութիւն սորվեցնելու և անոնց ապագայ ապրուստը ապահովելու համար. ինչ օգուտ կրնայ առաջ գալ տարուան մը փորձէն։ Անշուշտ, Արհեստանոցի մը հաստատման գաղափարն առաջ անցուն՝ողները խորհած են նաեւ անոր հասոյթի միջոցները. այդ պարագային մէջ, հարկ չի մնար ձրի վարպետներ հրաւիրելու որոնք իրենց ձեռարուեստները հետերնին տանելու և վաճառելու արտօնուած ըլլան. ընդհակառակը, Արհեստանոցն ունենալու է իրեն յատուկ տեսչութիւնը կամ տնօրէնութիւնը, որուն հսկողութեան ներքեւ սորվող տղաքները. գտնուան արհեստներ ու արտադրուած նիւթերը վաճառուին ի հաշիւ Որբանոցին. բայց մինչեւ որ ձեռք բերուի այդ արդիւնքը, դրամական զոհողութիւններ անհրաժեշտ են։

Մեզի հաղորդուած նամակին արձագանգ տուինք այն մտածումով, թէ այս հանրօգուտ հաստատութեան վրայ խորհողաց ու գրուած պահուն, ամեն անոնք որ լաւ ծրագիր մը, ինքնաստեղծ գաղափար մը ունին այդ մասին, պէտք է որ մատուցանեն Պատրիարքարանին կամ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, որոնք կրնան օգուտ քաղել անոր այս կամ այն կէտէն կամ ո՛ր և է մէկ տրամադրութիւնէն։ Ս.զգ. թերթերն ալ պատրաստ են զանոնք հիւրընկալելու։

Եւ ամենուս ջանքը կըլլայ, այս ճանապով, ուժ և մղում տալ Արհեստանոցին հաստատման ուսկից պիտի նպաստաւորուին որբ ու աղքատ սերունդներ, յայնորդաբար պատրաստուելով գործնական կեանքի, իրենց հացը իրենց աշխատութենէն միայն ապասելով, որ մեծագոյն բարիքն է անոնց համար։ Եւ եթէ յաջաւուն զարգացման մը չնորհիւ, օր մը գայ որ Արհեստանոց-Վարժարանը իր վիճակի ըլլայ հայթայթելու Հիւանդանոցի պատսպարեալներուն զանազան պիտոյքը, հագուստ, կօշիկ և այլն, կ'երեւակայէ՞ք թէ մինչ մեծ բեռ մը թեթեւցած կ'ըլլայ այդ մարդասիրական հաստատութեան վրայէն։

Ց.

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ ԳԱՆՁԱՐԱՆԸ

Բ.

23. Շարունակենք։ Երեսուն տարիներ առաջ Պոլսեցի մը դեռ կը յիշէ վանքին մարգարտագեղ 5—4 ծանրագին չապկիները, որոնցմէ մէկն ալ ինքն հագնելու բաղդաւորուած է Տ. Ներսէս վարժապետեանի եպիսկոպոսացման առթիւ։

24. Յիշեալ ուխտաւորը նոյնպէս կը յիշէ Սսոյ վանքին մէջ գտնուած երկու արծաթեայ կաթսաներ, որոց մին տասնելու պատիւն ունեցանք մենք, որ է Կիրակոս Ա. Կաթողիկոսի օրով, էջմիածնաձեւ հինգ գմբէթաւոր արծաթեայ փառաւոր և գեղակերտ Ս. Միւռոնի կաթսայ մը նուիրուած Սսոյ Աթոռոյն։

Կաթսային վրայ խորհրդաւոր այլ և այլ քանդակագործութիւններէ դատ, նուիրատու բարերարաց անուններն արձանագրուած են, Տիւզեան Սարգիս և Գրիգոր Զէյէպինեան ու Պէզճեան Յարութիւն վարպետ ամիրան, ինչպէս նաեւ ճարտարապետ, ոսկերչին անունն, և այլն և այլն։

Հիանալի ճարտարութեամբ պատրաստուած են կաթսայի կափարիչին վրայի քանդակեալ թեւատարած հրեշտակներն և ուրիշ ոսկեզօծ կտորները, որոնք ցիրուցանիւ գտնուած են, ինչ որ արուեստագիտութեան մէջ՝ այդպիսի մի ծանր և մեծաքանակ գործի վրայ հազուագիւտ բան է։

25. Միւռոնի յատուկ պղնձէ կաթսայ ևս կայ։

26. Միքայէլ Կաթողիկոսը Եօզղատի մէջ երեւելի անձնաւորութեան մը ճանրագին 3000 ղրուշի գնած է նրբահիւս խալիչա մը, որ իր տեսակին մէջ գուշակուած ձեռագործութիւն մ'է։

27. Նոյնպէս, կաթողիկոսաց յատուկ կարգ մը սփոցներ և գորգեր ալ տեսայ, որոնք աղէկ ու խնամքով պահուած չէին, ինչպէս յերուսաղէմ և յէջմիածին։

28.—Հարիւրի մօտ հովանաւորական, եպիսկոպոսական և վարդապետական արծաթ, փղոսկրեայ, սաթէ և եպենոսէ գաւազաններ, առանց դասակարգութեան երեսի վրայ թողուած էին գանձարանին մէջ, ուր ո՛չ կարգ կայ և ո՛չ սարք։

* * *

29. Պղինձ մեծակակ պնդ մը տեսայ, որուն կեդրոնը՝ նկարագեղ փորագրուած էր գառնակիրութեան ծանր համայնատեսիլը՝ գոր օրինակ, Ս. Փրկչի պատկերը, երկոտասան Առաքեալները, Գառն-Աստուծոյ, և այլ նկարներ։

Սինին չրջագիծը արձանագրուած էր Աջապահեանց Ղուկաս Կաթողիկոսին անունը։

Այս պղնձեղէն սեղանին համար՝ հնախոյզք 40—50 լիրա տուած են, բայց չեն ծախած։

Սսոյ վանքը՝ պղնձեղէնի մասին ալ շատ հարուստ է։

Եւ Սսոյ Աթոռը՝ թափուր ժամանակներու մէջ՝ ոչ միայն վանքին արծաթեղէնները ու երկրագործական գործիները յափշտակուած են մասնաւորութեանց կողմանէ, այլ և պղնձեղէններն ալ։

Կիրակոս Բ. Կաթողիկոսի վախճանէն զկնի, վանքին 106 կարը կնքեալ սանտրէն (սահակ) միայն 42 հատը թողած, և 64ը թուցուած է կ'ըսէին։

* * *

Այս առթիւ վակագծի մէջ կ'ուզեմ քանի մը ծանօթութիւններ հաղորդել։

Կիրակոս Բ. վախճանած ժամանակ, 400 լեռէն աւելի պատրաստ խոզակ կը թողու։ Յետ վախճանման, իւրաքանչիւր չէքին՝ 500 ական ղուրուշէն ծախուեր, բայց դրամը վանքին գանձարանը չէր մտած։

Կիրակոս Բ. ի 5 հատ փառաւոր և ծանրագին մատանիները, քանի մը հատ ընտիր կերպասէ փիլոնները։ կարգ մը արծաթեայ սկահակները, արծաթ դգալները և պատառաքաղները, երկու ջրի թասերը, սուրբի ճեղքէ մը, ամենքն ալ արծաթեղէն, յայտնի չեն. ի՞նչ եղած, և ո՞ւր կորած ըլլալը։

Թո՛ղ սկեղեղները, կարեւոր գոյքերը և ուրիշ խել մը հանգերձեղէնները, որոնք անյայտացած են Կիրակոս Բ.ի մահուամբ, նոյնպէս անհետացած են վանքին բազմաթիւ ձիերը, ընտիր ջորիները, 19 հատ եղերը, հողագործական ամէն տեսակ գուցեալ Պատրիարքական Փոխանորդ Թէքիրտաղցի Թադէոս եպիսկոպոսի ձեռամբ, ժամանակակից ծանօթ ամիրաներու յանձնուելու համար, երբ Նորին Գերապատուութիւնը եղեսեան Յովհաննէս եպիսկոպոսն ու իրեն արքանեակները կրօնափոխութենէ վերադարձնելու համար յԱմասիա ղրկուեր է Սերովբեան Յակոբոս Պատրիարքի ժամանակ։

Այս բոլոր յափշտակութիւնները կատարուած են Սսոյ վանքին այն զուռնէն, որ փոքր-դռան կ'ըսուի, և որ քաղաքը կը հանէ ուղղակի։

Ահա՛ այդ փոքրիկ խորհրդաւոր զուռնէն և Դարպասի աղբիւրին քովինէն՝ Ս. Լուսաւորչիան գանձարանին փարաիրող ինչ Մենք Մենք կտորներ դուրս հանուած են, որոնք ցարդ ազգին անծանօթ մնացած են։

* * *

Մարաշցի Տ. Մկրտիչ արքեպսկոպոսի կաթողիկոսութեան առաջին տարիներուն մէջ՝ Հաճնոյ Առաջնորդ Պետրոս եպիսկոպոսը աւագ-լուսարար ընտրելով, Սսոյ մայր տաճարին բոլոր խաչերը, Աւետարանները, անօթները, զգեստեղէնները, իրեղէնները, ու գոյքերը՝ Նորին Գերապատուութեան յանձնուեր են առանձին արարողութեամբ մը, որ Երուսաղէմայ Ս. Յակոբեանց միաբանութեան յատուկ է։

Եւ ահա՛ ինչպէս։

Սսոյ մայրավանքի բոլոր միաբանները գումարուեր են Ս. Լուսաւորչայ գանձարանը կամ պահարանը, և ի ներկայութեան Ս. Կաթողիկոսին, վերոյիշեալ իրեղէնները՝ առանձին ցուցակագրուելով, ստորագրուեր, և ապա գանձարանի բանալիները՝ Ս. Լուսաւորչի Աջոյն մէջը զետեղելով, Նորին Ամենապատուութիւնը հրամայեր է Նորընտիր լուսարարապետին, որ անձամբ ինքն առնէ այդ բանալիներն, ու իր պատասխանատուութեան ներքեւ պահպանուարկ յետայսորիկ։

Տ. Պետրոս եպիսկոպոս ալ՝ ինքնաբերաբար փղձկելով, արտասուաթոր աչօք մնաղելով ի հանրայր Ս Լուսաւորչի Աջոյն, անձամբ կոանայ Սսոյ տաճարին գործարարի բանալիները, ու մինչեւ վերջը խղճմտութեամբ կը պաշտօնավարէ։

Թիչ մ'ալ գանձարանին և մատենադարանի կողմը պրպտենք։

Ա. Մի մեծ մագաղաթեայ Մաշտոց ձեռագիր՝ Միւռոն օրհնութեան, եպիսկոպոս ձեռնադրութեան. կաթողիկոս և այլն օծման արարողութեանց համար։ Արգաւանդ ընթերցանութեան արժանի գուշակութիւն մայր-գրչագիր մը, որուն օրինակը՝ երուսաղեմայ թանգարանին, էջմիածնայ մատենադարանին մէջ գտնուելի դատ, Հայր Ագիշանի մի կարեւոր երկասիրութեան մէջ ալ տպուած է, ըսին, պատճէնը։

Ի Սիս գտնուած յիշեալ Մայր-Մաշտոցին հետեւի կողմը պարապ մնացած շատ մը թերթերուն վրայ՝ հետզհետէ յաջորդող կաթողիկոսներուն ինքնագիր յիշատակութիւններն նշանակուած են։

Մատոյցին արծաթապատ կողքերուն քանդակագործ նկարներն ալ Մաշտոցին պարունակութեանցը կը համապատասխանեն, և իրրեւ հայ ոսկերչութեան նմոյշ՝ ըստ ինքեան գնահատելի գործ մը նկատուած է արուեստագիտաց կողմանէ։

Բ. Մագաղաթի վրայ Կոստանդինի մի ձեռագիր արծաթապատ Աւետարանը, որոյ թուականն է ՉԼԴ։

Գ. Նոյնպէս, մագաղաթի վրայ մի ուրիշ ձեռագիր արծաթապատ Աւետարան, թուագրեալ ՌԽԴ։

Դ. Երրորդ ձեռագիր Աւետարան մը մագաղաթի վրայ, որ գաղափարագ երեւելի անձնաւորութեան ստորագրութիւնը կը կրէ, ի յաւերժական յիշատակ բարեպաշտութեան։

Ե. Գրչագիր զատատանագիրք մը։

Զ. Ամենայէ զատ՝ գանձարանին մէջ անկիւնը նետուած էին 330 կտոր եկեղեցւոյ և ոչ եկեղեցւոյ վերաբերեալ կաբեւոր գրքեր, որոց շատը մագաղաթի վրայ ձեռագիր է, և ամենքն՝ փոշեպատ և ցեցակեր։

Ե. Սսոյ ձեռագիրներուն մէջ հազուագիւտ Յայսմաւուրք մը կայ, յորմէ օգտուած է Փէշտըմալեան Գրիգոր պատուելին, Յայսմաւուրքի վերջին տպագրութեան ժամանակ։

Այսմաւուրքի գրեթէ իւրաքանչիւր գըրքերուն վերջիրը՝ Աջապահեան կաթողիկոսաց անունները ակնարկուած էին։

Է. Վանքէն դուրս ալ, Աջապահեանց վերջին շառաւիղներէն՝ Մատթէոս էֆէնտիի քով կարգ մը գրչագիրներ տեսնելու և վերծանելու բաղդաւորուեցայ, որոց մէջ ամենէն հնագոյնն էր՝ մագաղաթեայ ձեռագիր Սաղմոսը, որ տեղւոյն յիշատակ մ'է անդհանատեղի, և եփրեմ կաթողիկոսին յօրինած ու ինքնագիր թողած Աջապահեանց ազգաբանութեան մատենիկը, որ կրնայ ժամանակակից պատմութեան վրայ մեծ լոյսեր սփռել։

Մատթէոս էֆէնտիին քով տեսայ նաև 1851ին Պատրիարքարանէն գրկուած վանական ու միաբանական տակաւարարաւ կանոնագրութիւն մը, որ ստորագրուած ու կնքուած է ժամանակին կաթողիկոսէն, կաթողիկոսարանի եպիսկոպոսներէն, վիճակաւորներէն ու թիմական ազգ-քահանայներէն ու փարաներէն։

Սսոյ ժողովրդեան ամէն խաւերուն ու ամէն դասակարգերուն մէջ ալ, կրօնական ու գրական հնութիւններ կը գտնուին, որոց վրայ իբրեւ նախնեաց մասունք կը գուրգուրան։

Իսկ՝ թէ Սսոյ գանձարանը պատասխանատու մարմնոյ մը հսկողութեան ու պահպանութեան ներքեւ դրուէր, ու ժողովրդեան մէջ ցրուած այդ բոլոր հնութիւններն անդ հաւաքուէին ու գետեղուէին, ապագային մէջ անկորուստ մնալու համար։

Ա. Գ. Ա.ՅԱԼԱՆԵԱՆ

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ԴԻՊԱԴԻՏՆԵՐ

Իբրեւիգ Ռէյմոնի անձնասպանութեան առթիւ զոր ծանուցինք անցեալ օր, կը յիշուին այն դրագէտներն որք ինքնասպան եղան։

Անցեալ յունուարին, Ռաուլ Թոչէի անձնասպանութիւնը կը տխրեցնէր ամբողջ Փարիզը։ Երեք չորս տարի առաջ, Էքթոր Բրէմիէօ, Օլֆէ օ գ'ոնֆլէուի հեղինակը, անձնասպանութենէն կը խնդրէր իր ձանձրոյիներուն ու վիշտերուն մոռացումը։

Լէոն Լայա, հեղինակ հաչակաւոր թատրերգութեան Տի-ֆ ժոպի, որդին էր թատերական հեղինակի մը, ու անցեալ գարուն սկիզբը յոյժ ծափահարուած։ Իր թատրերգութեանց մէջ բարքերու ծայրայեղ վիրաւորում կար։ Առտու մը մեռած գտնուեցաւ իր տնակին մէջ։ Ատրճանակի հարուածով մը անձնասպան եղած էր։

Առմոն Պարթէ, որուն Մոնանոյ գը Լէպլն 1849ին ներկայացուեցաւ ի Քուէտիտիրանսէդ, յորում Թոչէն կատարեց գլխաւոր դերը, անձնասպան եղաւ գաղտնով մը, որով իր մարմինը յօշոտեց։ Ասանցմէ ետքը անկարելի է մոռնալ Ժիրար գը Նըրվալը, ճշմարիտ բանաստեղծ մը որ թըշուառութեամբ անձնասպան եղաւ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (68)

ԺԻՒ, ՏԸ ԿԱՄԹԻՆ

ԲՕԼԻՆ ՏԸ ՄԵՐԻԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Մարքիզն ուսերը թոթուեց։

—Վախնալու բան մը չունիմ, ըսաւ, ոչ իրմէ, ոչ մէկէն։

—Ո՞չ իսկ ինէ։

—Ոչ իսկ ձենէ։

—Սակայն ամէն բան որոշած եմ հիմակ զաւակս տեսնելու համար։ Ձեռք պիտի տամ ձեզ...

—Իբրեւ սպանիչ ձեր տարփաւորի՞ն։

—Իբրեւ սպանիչ կիներ։

—Պիտի խնդան ձեր ամբաստանութեան վրայ։ Ամէն մարդ գիտէ որ իմ ձեռքս չի դարձ...

—Ոչ, ըսաւ Բօլին, չպիտի խնդան, վասնզի ապացոյցներ ունիմ հիմակ... տոքթոր Պեռլօ ապացոյցներ ունի։

Մարքիզը դողաց, բայց չուտով սթափեցաւ։ Հեգնել կեղծեց։

—Միւռ ձեր յիմարութիւնը, մրմռաց։

—Պիտի տեսնենք թէ խենդ եմ։ Տոքթոր Պեռլօ պահած է այն գնդակն որ կին զարկաւ, և այս գնդակը...

Ան չշարունակեց։

Սոսկում մը սառեցուցած էր իր ոսկորները...

—Ձեր դատապարտութիւնը վճռեցիք, ըսաւ ինքիրմէ եռած, ակռաները սեղմ, աչքերը չողարձակ։ Հակառակ ամենուն կարծիքին, չէի ուզեր հաւատալ ձեր յիմարութեանը։

—Իմ յիմարութի՞ւնս։ Կը կարծէք ուրեմն թէ խենդ եմ։

—Ես չեմ կարծողն, այս մարդն է որ մէկ անգամ տեսած է ձեզ։

Պ. Լանթէնը կը ցուցնէր։

Պ. Վաքոնթուռը ցուցուց։

—Այս տոքթորն է որ քննեց ձեզ։

Բօլին, իրաւցրնէ մոլորուն, դողալով որ կը հաչնայ, նայեցաւ այդ երկու մարդոց։

Հիմակ միայն կը գուշակէր ծուղակն որուն մէջ ինկած էր և որուն դէմ տոքթոր Պեռլօ ուզած էր զգուշացնել զինքը պատուիրելով որ չհրնայ իրվաւ դղեակին շրջականները... Ա՛հ, թշուառականնե՛ր։ Հիմա պիտի ըսէին թէ խենդ էր ինք։

Աւա՛ղ, Բօլին դեռ չէր նախատեսեր իր ամբողջ դժբախտութիւնը։ Չէր գիտեր մինչեւ ուր կրնար երթալ անամօթութիւնն անոնց որ զինք կը հալածէին։

Սակայն սրտի սեղմում զգացած էր... սոսկում մը տարածուած էր իր վրայ։

Ըսաւ.

—Բայց ես խենդ չե՛մ։

—Բոլոր խելագարներն ատանկ կ'ըսեն, ըսաւ տոքթորը։

Բօլին՝ ոլորուն աչքերը տոքթորին վրայ սեւեռեց։

—Ա՛հ, պարո՛ն, ըսաւ, դո՞ւք ալ խենդ կը կարծէք զիս։

—Ես մանաւանդ, տիկին, որ ժամանակ ունեցայ ձեզ դիտելու։

—Ի՞նդ, որովհետեւ իմ նշանածս սպանած ըլլալուն կ'ամբաստանե՞ս... խե՛նդ, որովհետեւ դողցուած զաւակս ե՞ս կը պահանջեմ։

—Խե՛նդ, որովհետեւ խենդութեան ամէն նշանները կը ցուցուն էք։ ըսաւ բըժիշկը։

—Շատ ստակ տուեր են ձեզ այդպէս խօսցնելու համար, գոչեց Բօլին ինքիրմէ եռած։

Տոքթորը բուռն ոստում մը ըրաւ։

—Իմ խղճիս միայն կը հնազանդիմ, տիկին։ Գիտեմ ի՞նչ ըրած էք... Քննեցէք ձեր արարքը... Այս միջոցիս կուսումնասիրեմ ձեզ, և համոզուած գոյացած է։

—Խե՞նդ եմ։

—Բացարձակ...

—Լա՛ւ, Ձեր կարծիքն հոգս չէ... Դատաւորներ կան Ֆրանսայի մէջ և դատաւորներն որոնց առջեւ պիտի ելլանք այդպէս չպիտի մտածեն... Զաւակս ինծի պիտի տան... Թող չպիտի տան որ անիկա աւելի երկար ատեն պահի այն տանիքին տակ որ կը պատսպարէ իր հօրը սպանիչը։

Մարքիզը սարսռաց, բայց տոքթորը, յոյժ հանդարտ, ըսաւ Պ. Լանթէնի.

—Մենամարտ մ'է։

Յետոյ աւելցուց.

—Գրիչ, մելան ունի՞ք։

Մարքիզը բերել տուաւ ինչ որ պէտք էր։

Տոքթոր Վաքոնթուռ շարադրեց.

—Ձեզ պիտի յանձնեմ վկայագիրն, որով պիտի կրնաք անմիջապէս փակել տալ տիկին մարքիզուհին։

Այս խօսքերն իմանալով, Բօլին որ մտամոռ կ'երեւար վայրկենէ մը ի վեր, մէկէն ի մէկ ցցած էր գլուխը։

Կը դողար որ կը հասկնայ.

—Փակե՞լ պիտի տաք զիս, ըսաւ։

—Ձեր վիճակը կը պահանջէ որ, ըսաւ բժիշկն, այդ զգուշութիւնը ձեռք առնէ ձեր ամուսինը։

Բօլին սարսափահար մնաց։

Ձեր համարձակեր ոչ աչքերուն, ոչ ականջներուն հաւատար։

Փակո՞ւ՜ած, պիտի փակէ՞ն զիս իրրեւ խենդ։ Ի՞նչպէս չէր մտածած ասիկա։

Այդ մարդիկ չէին ընկրկեր ոչ մէկ գըձուած արարքի առջեւ։

Աչքը չողարձակ, սիրտը կատաղութեամբ լի, գոչեց.

—Ա՛հ. թշուառակա՛ն վատեր։

Յետոյ խորին յուսահատութիւն մը տիրեց իր վրայ. սոսկում մը պատեց զինք և գրեթէ ակամայ մրմնջեց.

—Բայց կորսուա՞ծ եմ ուրեմն։

Եւ իր շուրջը նայեցաւ։

Բնաւ օգնութեան յոյս... Բնաւ փախչելու ճամբայ... Դուռը գոցուած էր։ Երեք մարդիր կը շրջապատէին զինք և դրան երկու կողմը կը կենային երկու ծառաներն որոց քսամեցուցիչ դէմքերն արդէն տեսած կ'երեւար իրեն և որք կարծես զինք կը լրտեսէին, առաջին նշանին վրան յարձակելու պատրաստ։

Ամէն բան գուշակեց։ Բռնուած էր։

—Զեզ պիտի յանձնեմ վկայագիրն, որով պիտի կրնաք անմիջապէս փակել տալ տիկին մարքիզուհին։

Այս խօսքերն իմանալով, Բօլին որ մտամոռ կ'երեւար վայրկենէ մը ի վեր, մէկէն ի մէկ ցցած էր գլուխը։

Կը դողար որ կը հասկնայ.

—Փակե՞լ պիտի տաք զիս, ըսաւ։

—Ձեր վիճակը կը պահանջէ որ, ըսաւ բժիշկն, այդ զգուշութիւնը ձեռք առնէ ձեր ամուսինը։

Բօլին սարսափահար մնաց։

Ձեր համարձակեր ոչ աչքերուն, ոչ ականջներուն հաւատար։

Փակուա՞ծ, պիտի փակէ՞ն զինքն իրրեւ խենդ։ Ի՞նչպէս չէր մտածած ասիկա։

Այդ մարդիկ չէին ընկրկեր ոչ մէկ գըձուած արարքի առջեւ։

Աչքը չողարձակ, սիրտը կատաղութեամբ լի, գոչեց.

—Ա՛հ. թշուառակա՛ն վատեր։

Յետոյ խորին յուսահատութիւն մը տիրեց իր վրայ. սոսկում մը պատեց զինք և գրեթէ ակամայ մրմնջեց.

—Բայց կորսուա՞ծ եմ ուրեմն։

Եւ իր շուրջը նայեցաւ։

Բնաւ օգնութեան յոյս... Բնաւ փախչելու ճամբայ... Դուռը գոցուած էր։ Երեք մարդիր կը շրջապատէին զինք և դրան երկու կողմը կը կենային երկու ծառաներն որոց քսամեցուցիչ դէմքերն արդէն տեսած կ'երեւար իրեն և որք կարծես զինք կը լրտեսէին, առաջին նշանին վրան յարձակելու պատրաստ։

Ամէն բան գուշակեց։ Բռնուած էր։

Փակուիլէն յետոյ ա՛լ չպիտի տեսնար իր զաւակը, չպիտի կրնար հեռուէն իսկ հեռուեալ անոր, պիտի թէ ի՞նչ կ'ըլլար...

Այն տեսն անլուսը վհատումի տագնապ մը ունեցաւ։

Ծունկի վրայ ինկաւ, պաղատագին ձեռքեր երկարեց դէպի մարքիզը։

—Շնո՞րհ, թոթովեց, շնո՞րհ։— Ա՛լ բան մը չպիտի դարնեմ ձեր երեսին։ Բան մը չպիտի ըսեմ։— Երբէք չպիտի տեսնէք զիս .. Պիտի պահէք զաւակս, բայց թոյլ պիտի տաք որ վանդակրմին ետեւէն գամ տեսնեմ իր խաղալը...

Մարքիզը գլուխը չդարձուց։

—Մտիկ չէք ըներ զիս, ըսաւ Բօլին տխրօրէն, չէ՞ք պատասխաներ։ Ուրեմն մինչեւ վերջն անողո՞ւմ պիտի ըլլաք։

—Կուգեմ որ, ըսաւ մարքիզն, իմ կինս ըլլաք։

Բօլին եկաւ։

—Երբէ՛ք, երբէ՛ք, գոչեց նորէն։ Երբէ՛ք Կիին արիւնովը կարմրած շուրթեր չպիտի դպին մեզ։

—Այն ատեն ի՞նչո՞ւ կուզէք որ գթամ ձեզ, ըսաւ Պ. տ'Իրվուա... կը սիրեմ ձեզ, և դուք չէք գթար ինծի։

—Ես սխրիլ չեմ գործած։

—Ես ալ, ինչ որ ալ մտածէք, ինչ որ ալ ըսէք։ Այդ պատուհակը հրեւակայեցիք արդարացնելու համար այն սարսափն, այն գարշանքը զոր կը ներշնչեմ ձեզ. բայց չեմ խաբուիր, ոչ ոք կը խաբուի քանի որ անոնք որոց առջեւ եկաւ մեր դատն, ինծի ի նպաստ վճռեցին, նոյն իսկ երկինք, որ իմ կողմս բռնեց այն մենամարտին մէջ ուր դուք ինքներդ ինքզինքնիդ ներկայացուցիք։ Ինչ ալ ընեք, ինչ ալ ընեք, ինչ ալ ընեք,

Կ. ՊՈԼԻՍ 09/23. 30/11 ՍԵՊՏ. 1895

Քաղաքական կացութիւն

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՆԱՆ ԴԱՇՆՈՐԴԵՐ

Զարմանիս Ֆրանսերէն թերթ մը երբէք գարձեալ ընկած էր այն սխալին մէջ թէ՝ վեհ. Թագուհւոյն հրամարակին համեմատ՝ Խորհրդարանը «պիտի վերակոչ իւր նստարը Նոյմ. 16ին»։ Ինչպէս կը լրանի Ա. Եւրոպի ընթերցողը, սխալին պատճառն է խորհրդարանական նստաշրջանի փոխման այն աւանդական բանաձեւը՝ «Խորհրդարանն օրագրուած է մինչեւ Նոյմ. 16»։ Մեր ազգէն նշանակեցինք թէ՝ քանի որ արտաքոյ կարգի զբաղում մը չունի Խորհրդարանն՝ այս բանաձեւը լոկ բանաձեւ է, և թէ Խորհրդարանն իրօք յունուարի վերջը կամ փետրուարի սկիզբը պիտի գումարի։

Թոյլ, երկրի սուրհանդակաւ առնուած Սեպտ. 5ի թուոյն մէջ, խմբագրական սեռութիւն մը ընելով նորընտիր Եկեմփոխանութեան անդրանիկ կարճ նստաշրջանին մէջ յուզուած ներքին և յարաբերական ինդիրներուն վրայ՝ կը վերջանի հետեւեալ խօսքով.

«Բարեբախտաբար, նախարարք ընդարձակ ժամանակ ունին իրենց առջեւ յորում կրնան խորհիլ այն օրէնսդրական ծրագրերու վրայ զորս ի մտի ունենան, ու կատարելագործել զանոնք՝ Խորհրդարանին ներկայանալի վիճակի մէջ գնելով։ Հէնգ ամէն ոեռնին իրենց ա՜ջը—, յորում կրնան վերջնական ձեւ տալ իրենց օրէնսդրական խորհրդարկներուն, և երբ նոր նստաշրջանը բացուի, իրենց առջեւ չկայ ուրիշ օրինագիծ մը որ անհրաժեշտապես պահանջելի ըլլայ բայց եթէ Իրլանդայի հողային ինդրոյն նոր կարգադրման ծրագիր մը։ Մնացեալ օրինագծերուն մէջէն կարող են իրենց հաճնածն ընտրել և մատուցանել Խորհրդարանին։»

Եթէ հարկ էր նոր ապացոյց, Թոյլի այս գիտողութիւնը եւս կը ցուցնէ թէ հինգ ամիս Խորհրդարանական զբաղում չանի Ընկերաց այսպէս երկիրն հինգ ամիս կը գտնէին կառավարական իմաստասիրման և գործունէութեան, առանց ոեռնի, ինչն կերպիւ համար պա հանդիսանալու նոր վերջոյթներն։

Հետեւապէս, աւելի ևս անհնարելի է մեր ինքնագիր պաշտօնակցին այն լորը (.) թէ՝ «բարեբախտաբար երեսփոխանը գրեթէ թէ ինչ եղբ պիտի ուենենայ Գ. Գլատստոնի խրատական ծրագիրն, եթէ արդարք ընթերցման ներկայանայ Դեկտ. 16ին բացուելիք աշնանային նստաշրջանին մէջ։ Բայց և այնպէս, խրատական երեսփոխանք գտանելիք պիտի չլրանի։»

Մեր յարգելի պաշտօնակից ուսանիլ գտեր է «Գ. Գլատստոնի խրատական ծրագրին Գ. ընթերցումը»։ Գ. Կլատստոնի ծրագիրը ժամանակաւ Գ. ընթերցման ալ ընդունուեցաւ Երեսփ. Ժողովին։ Բայց Լորտերու ժողովին մերժուեցաւ։ Ի՞նչ ամառ երեսփոխանական ընդհանուր ընտրութիւնք բոլորովին թաղեցին այն ծրագիրը։ Այ ուր է կատարդն, ո՞ւր է խրատական ծրագիրը։ Նոր Խորհրդարանին դուռերուն առան սպասիպսի ծրագիր մը չտեսուեցաւ որ Ա. և Բ. ընթերցումներն տարած ըլլալ և Գ. ընթերցման մնար։ Եւ յետոյ, Գ. ընթերցումը վիճաբանութիւն ընթանալիք։ Եթէ կայ խրատական ծրագիր մը որ Բ. ընթերցումը ընդունած ըլլայ, բոլորովին քուէարկած պէտք է համարուի։ Բայց ուր է խրատական ծրագիրը։ Տարօրինակ կերպով անգ. ինդիրներն ու գործերն իրարու հետ չխմբեր է մեր ֆրանսայի պաշտօնակից։ այս մասին կարծես հաստատրեմ մեզով ֆրանսայի հրատարակչի սակրութեան։

ԼՈՐՏ ՍԱԼԻՍԲՐԻ թէև Տիէր կը գտնուի, բայց կը շարունակէ իւր հաղորդակցութիւն ընդ Ֆոքսի Օֆիսի, որուն իւր բնակարան մասնաւոր հեռագրաթելով կապուած է։ Իւր վերջին տեսութիւնն է անուանումն յատուկ յանձնաժողովոյ մը, որ ի դիմաց Ֆոքսի Օֆիսի պիտի հսկէ Սուիւեզեան և Պէրանական Ալբրկէի միջեւ մեծ ծրկաթուղիի շինութեան, որուն «Ուկանայի երկաթուղի» կ'ըսուի։ զի Մոմպասայէ մինչեւ պիտի հան պիտի յանդի, այն Հասարակաց երկրին մէջ ուսանիլ կը բեռի Նեղոս։ Յանձնաժողովոյն անդամք են Սըր Բէրլի Ֆրէզերն, արտաքին գործոց խորհրդարանի օգնական։ Սըր Մանդէկու Օմմանէլ, արքունի գործակալ գաղթականութեանց համար։ Գ. Ճ. Ռաղդը, պաշտօնատար Ռանգարանի։ Գ. Ֆ. Օրալլաման, երբեմն հանրային շինութեանց վերատեսուչ։ Հեղկատարի կառավարութեան։ Քաղաքային ճարտարապետ Սըր Ալիքսանդր Ռէնալ թարգմանու ճարտարապետ-երկրաչափն է։ այս յանձնաժողովոյ, որ առնուազն երկու միլիոն անգ. ոսկեանց շինութեան մը վերին հսկողութիւնը պիտի ունենայ։

ԵՐԵՔ ՏԻՐՈՒԹԻՒՆԵՔ ԵՒ ՃՍԲՈՆԻ ՈՒ ԶՈՆԱՒ ԽՆԴԻՐԸ

Փնգրարարելէ կէս-պաշտօնական աղբիւրէ հետեւալ տեղեկութիւնք հաղորդուած են Սեպտ. 5ին.

«Ֆրանսական և սուս կառավարութիւնք մասնագիր են ձեռնարկներ ընել վերջին թագուհիներու հանար Ճարմանի կառավարութեան հետ բանակցութիւնները։ Բոլդ-Ալթարի և չրջակայ երկրին թագման համար։ Ճարմն չուզեր այն չինական երկիրը պարպել մինչեւ որ՝ նախ՝ իրեն վճարուի 50 միլիոն թայէլի (չինական արծաթ տոլար) յատուցանական տուգանք մը։ երկրորդ՝ մինչեւ որ ընդունի հաշտութեան գաշնագրով որոշուած բոլոր պատերազմական տուգանքին գոնէ երկու մասնավճարները։ և երրորդ, մինչեւ որ առեւտրական գաշնագիր մը կնքէ Չինու հետ։

«Բայց Փարիզի և Փեթերսպուրգի դահլիճները կ'ըսեն թէ այս վերջին երկու պայմանաց գործադրումը շատ կը յապաղեցնէ ճարմնոյի զօրաց դուրս ելնելը, զոր իրենք ընդհակառակն փութացնել կը բաղձան։ Իրենք կ'ուզեն սոյն ինդիրը կարգադրել անկախաբար չինական առեւտրական գաշնագրէն, որուն հետ պերաբերութիւն չի կրնար ունենալ։ Ռուսիա և Ֆրանսա պիտի ջանան հաստատել զՃարմն որ շատանայ 25—30 միլիոն թայէլի յատուցական տուգանքով մը՝ զԲոլդ Ալթուր և չրջակայքերը թողլու համար, և բուն պատերազմական տուգանքին առաջին մասնավճարն ընդունելէն ետքը քաշէ իւր զօրքը։

«Կը յուսացուի որ փոփոխուած համաձայնութիւնը չուտով դայանայ, թէև բանակցութիւնք քիչ մը յապաղում կրեցին, որովհետեւ Գերմանիա, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի հետ համաձայն մնալով հանդերձ, դիտողութիւն չբրաւ Ճարմնի պահանջած 50 միլիոն թայէլի յատուցական տուգանքին դէմ, զոր Ռուսիա և Ֆրանսա՝ ընդհակառակն՝ չափազանց կը դտնեն։ Բայց հիմա Գերմանիա ոչ եւս տրամադիր է այժ տալ այս մասին Ճարմնի պահանջ ան, և երեք Տէրութեանց, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի և Ռուսիոյ համաձայնութեան շնորհիւ, բանակցութեանց դիւրաւորաւ տարուին և ի գլուխ հանուին այժմ յատալի է։

ԵԿԵՂԵՑԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Հռոմէ հետեւեալը կը գրեն առ Թայմս Սեպտ. 5.

«Եկեղեցական բարենորոգման խնդիրն այս պահուս մեծապէս առարկայ է ուշադրութեան Իտալիոյ մէջ։ Ի Բիւզենցա վերջերս յիշատակարան մը կանգնեցին ի պատիւ Սավոնարոլայի։ Այս բարեկարգչին անունով լրագիր մը սկրսաւ հրատարակուիլ, որ կը ջատագովէ բարենորոգութիւններու մուծումն հռոմէական Եկեղեցւոյ մէջ։ Նոյն նպատակաւ հանդանակութիւնք կը կատարուին Իտալիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ Բիւզենցայի երկու քահանայներ այս մասին անհամբեր գտնուելով արքեպիսկոպոսին, բանադրուեցան, և Ռովերկա կեսարայծոսին (պապական բարուդարին) կողմէ Հռոմ կանչուեցան՝ իրենց ընթացքին վրայ բացատրութիւն տալու։ Բայց լրագրութիւնն և հասարակութիւնն չատեր անոնց կողմը կը բռնեն։ Բիեմնդէլի մէջ ևս քահանայ մը բանտարկուեցաւ ինչ ինչ եկեղեցական բարենորոգութիւններ չատագոված ըլլալուն համար։»

ՆՈՐ ԵՒ ՄԵԾ ՋՐԱՆՑ ՄԸ

Պալդիկ ծովէն մինչեւ Սեւ ծով խոշոր նաւեր անցնելու չափ ջրանց մը շինելու խորհուրդը վերջնական ձեւ առաւ։ Այս ջրանց պիտի սկսի Ռիկա քաղաքէն, Պալդիկ ծովուն մէջ, և հետեւելով Տվինա, Պէրեզինա և Տնիեբէր գետերու ընթացքին պիտի յանգի Ֆիրսոն կամ Խրիմ և ի Սեւ ծով։ Հազար վեց հարիւր մղոն երկայնք պիտի ունենայ, երեսուն ոտք խորութիւն, երկու հարիւր ոտք լայնք, և յատակին լայնքը պիտի ըլլայ երբ հարիւր ոտք։ Շինութիւնը պիտի աւարտի տասն և հինգ տարիէն, և ծախք կենթադրուի երկու հարիւր միլիոն ռուպլ, կամ աւելի քան քսան միլիոն անգլ. ոսկի։ Գիշերայն երկաթկանութեամբ պիտի լուսաւորուի, որպէս ժամն եօթնն մրնի հաշուով նաւերը կարող պիտի ըլլան վեց օրէն անցնիլ Պալդիկ ծովէն ի Սեւ ծով, ու փոխադարձաբար։ Թէև շինութիւնը 15 տարիէն պիտի լմննայ, բայց հետզհետէ լմնցած մասերը պիտի կրնան գործածուիլ։ Առեւտրական կարեւորութեան հետ զինուորական մեծագոյն կարեւորութիւն պիտի ունենայ։ զի ուզած ժամանակ կառավարութիւնը պիտի կընայ իւր մարտանաւերը մէկ ծովէն միւսն անցուցանել, առանց պէտք ունենալու երկար և վտանգաւոր շրջան մ'ընելու Հիւսիսային ծովու, Ատլանտեանի և Մէջերկրականի կողմէ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20Ի ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՆԴԷՍՆ Ի ՀՌՈՄ

Հռոմէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գերմանիոյ, Անգլիոյ, Թուրքիոյ, Զուիցերիոյ, Ռումանիոյ, Շուէտի, Յունաստանի, Դանիոյ և Միացեալ Նահանգաց դեսպանք իրենց կառավարութիւնէն հրահանգ ընդունած են պաշտօնապէս մասնակցիլ Սեպտ. 8/20ի հանդէսներուն ի Հռոմ, «Բաւիանական Քաղաքին» իտալեան թագաւորութեան մայրաքաղաք ըլլալուն 25ամեակին առիթս։ Ընդհանուր հետաքրքրութեան առարկայ է թէ Ֆրանսայի և Աւստրիոյ դեսպաններն եւս այսպիսի հրահանգ պիտի ընդունէին. բայց չի կարծուիր որ դեսպանական մարմնէն գէթ այս երկու ներկայացուցիչք այնպիսի հրահանգ ընդունին։ զի Ֆրանսա իտալիոյ հետ ոչէկ չէ, և Պապին հետ ոչէկ կերթայ՝ միապետական կղերը զպրեսուն համար իւր երկրին մէջ, իսկ Աւստրիոյ Կայսրն իրրև կաթոլիկ վեհապետ անձնապէս կը մեծարէ զվեհն ԺԳ. և գուցէ չուզէ ծերունի քահանայապետին սիրտը կոտրել՝ պաշտօնական արարողութեան մը առթիւ։ Աւելորդ երեսել թէ այլ և այլ կոմիտէներ կղերական մարմիններու բողոքն առաջիկայ հանդէսներուն դէմ՝ ընաւ ազդեցութիւն չէ բրած Իտալիոյ կառավարութեան վրայ և անոր համակիր կառավարութեանց վրայ։

ՄԱՏԱՆԱՍԱՐԱՆԻ ՊԱՏՎԻՐԱՀՐԸ

Փարիզի մէջ նորէն հոգ ընել սկսեր են որ լուր չկայ Տիւէն զօրավարէն՝ այն հեռագրէն ի վեր որով ծանոյց թէ Անտրիպա գրաւուեցաւ օգոստ. 10ին։ Բայց կառավարական աղբիւրէ կը հաղորդուի լրագրերուն որ եթէ ֆրանսական զօրքերը սկսա. 3/15ին մեկնին Անտրիպարէ, հոկտեմբերի սկիզբը կրնան հասնիլ մայրաքաղաքին առջեւ, որ 170 քիլոմէթր միայն հեռի է։ Այն ատեն վճռական լուրեր կրնան սպասուիլ։

ԿԱՅԱՌԱՆ ՀԱՆՈՒԱԾ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՅՆ

վրայ դարձեալ հարցում եղաւ Երեսփ. ժողովոյ վերջին նստին մէջ (անցեալ հինգշաբթի)։ բայց արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Քրլզն խնդրուած տեղեկութիւնները չհաղորդեց։ յայտարարելով թէ «եկած թուղթերն տնրաւական են, և առնենք ալ Լորտ Սալիսբրիի դրկուած են ի Տիբէր։ ու տակաւին իրմէ ո՛և է հրահանգ առնուած չէ՝ բլլիք դեկուցմանց վրայ։ Բայց կառավարութիւնը մեծ կարեւորութիւն կուտայ խնդրոյն, և խորհրդարանական դարձի միջոցին իւր տեսութիւնէն պիտի չվերադարձնէ զայն։»

Ի ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ Քազանի մայր-եկեղեցւոյն մէջ գոհաբանական յատուկ պաշտօն կատարեցաւ՝ Սերբիոյ թագաւորին ի Պետրից խեղդուելու վտանգէն զերծ մնալուն առթիւ։

ՎԵՀ. ՎԻՐԳՈՐԻՍ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ թագադրութեան հանդէսին առթիւ գործածած թագը, զոր 58 տարի առաջ իւր գլուխը դրաւ, երկու հարիւր յիսուն հազար անգլ. ոսկիի արժէք ունի։ Մանրութիւնն է երկու լրագրաւ, և ծանկուած է երեք հազար թանկագին քարերով։

ՊԵՐՄԱՆԵՈՅ մէջ աղէիկտեսի չեն երթար, մանչտեսի կ'երթան. որովհետեւ հոն այրերը չեն որ կ'ընտրեն իրենց կիներն, այլ ազէիկները կ'ընտրեն իրենց ապագայ այրերու։ Ամուսնական առաջարկն հոն ազչկան կողմէ կուգայ նախ։ Ազէիկն ո՛չ միայն ինք կ'ընտրէ իւր ապագայ ամուսին, այլ և երբ ծանձրանայ՝ ամուսնալուծում ձեռք կը բերէ, և ուրիշ երիկ մը կ'ընտրէ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂՈՒԹԻՒՆ.—Հարիւ եղած է թէ աշխարհիս մէկ տաներորդ մասը տակաւին ոանցայտ երկիր է։ մարդ ոտք կոխած չէ։

ՌՈՒՊՈՒՆԻ մէջ, որ այնքան հոգ կը պատճառէ Սպանիոյ, սովորութիւն է որ կանթեղամածոք կալն իրենց հետ կը պտտցնեն, և ամեն տան առջեւ կանգ առնելով, խնդրուածին չափ կաթ կը կթեն կուտան։

ՀԱՒԿԻՒ ԻԲՐԵՒ ՎԱՃԱՌԵԼԻ ՆԻՒԹ

Անգլ. առեւտրական թերթ մը հետեւեալ հաշուն հրատարակեց, հաստատելու համար թէ «հաւկիսն հետզհետէ արժէք կը ստանայ», ինչպէս խաւարը։ —

1854 ին հաւկիսին 120 հատը կը ծախուէր 4½ շիլինի։ 1856 ին և աւ 5 շիլ 8 քէնսի։ 1869—71. վեց շիլին մնաց. 1873ին ցատկեց 10 շիլինի։ 1885 ին եօթն շիլին էր։ Հիմակ մեծաքանակ կը ծախուի 8 շիլ. և փոքր քանակութեամբ՝ 9—11 շիլինի (հատը քսան փարայի։)

ՊՈՒԼԻՍԱՐԱՆԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Գերմանիա Սոֆիայի մէջ այժ տուաւ Օսմ. գործակատարին ծանուցեալ դիտողութեանց՝ ի մասին պուլկար աւազակներու որք կը մտնեն սահմանակից մակեդոնական գաւառներն և աւազակութիւն ու շարութիւն կը գործեն հոն։ Կը կարծուի թէ ուրիշ կառավարութիւններ ալ պիտի հետեւին Գերմանիոյ, օրինակին,—կ'ըսէ Կ. Պոլսէ հեռագիր մը Սեպտ. 4 թուով։

—Ագրիանուպոլսոյ նահանգին մէջ Մալ. Թըրնովօ գիւղին մէջ գործուած ծանուցեալ աւազակութեան գալով, նոյն հեռագիր կ'ըսէ թէ օսմ. զօրքերն հալածեցին հրասալուսին, որ 40 հոգէ բաղկացած էր և սահմանապէսին անդին վանեցին, ուր պուլկար զօրքերն սկսան հալածել աւազակներն, որոց կորուստն եղաւ 19 հոգի։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՇԻԼԻԻՆ, 9 Սեպտ.—Ֆրանց-Եոզէֆ կայսր հոս հասաւ Սաքսոնիոյ թագաւորին հետ։ Վիլհէլմ կայսր կայարանէն գիրենք ընդունեց յատ սիրալիր կերպով։ Վեհապետները ցընծութեամբ ողջունուեցան իրուն բազմութենէն։ Անհնարագրելի է խանդավառութիւնը ժողովրդին, որ մինչեւ իսկ տուներուն տանիքները գրաւած էր։ Կայսերական դղեակը նահանգային իշխանութեանց տրուած հացկերոյթին ներկայ գտնուեցան Աւստրիոյ Կայսրը, Սաքսոնիոյ թագաւորը, Լորտ Ռոզբերդ անգլ. մարեշալն, և բազմաթիւ գերման ու օտարազգի իշխաններ և պատուաւոր անձնաւորութիւններ։ Վիլհէլմ Կայսր բաժակ պարպեց Աւստրիոյ Կայսրը և Սաքսոնիոյ թագաւորին կենաց։ Ֆրանց-Եոզէֆ երեկ Բոյսամ հասաւ, այցելութիւն տալու Գերմանիոյ Կայսրուհւոյն։

ԲՈՇՏԱՄ.—Աւստրիոյ Կայսրը կայարանէն ընդունուեցաւ զահաժառանգ կայսրորդւոյն և անոր եղբօր կողմէ։ Ճաշէն ետքը, Կայսրուհւոյն հետ կառքով պտոյտ ըրաւ Սան-Սուսիի արքայական պարտէզին մէջ։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Վլատիվոստոքէն կը հեռագրեն Նովոյէ Վրեմիայի թէ հնտասրը Զինաստանի մէջ մեծ կոտորած կ'ընէ։ Բեռին օրն 2,000 հոգի կը մեռնին. Շանկայ ալ օրը 500 հոգի։

—Իշխան Հէյնրէյ հոս հասածին պէս սեղանի հրաւիրուեցաւ Գերմանիոյ դեսպան իշխան Ռաստորնի կողմէ։ Ճաշին կը զբաղուէին նաեւ իշխան Լոպանով և միւս բոլոր նախարարներն ու դեսպաններն։ Վաղը Լոպանով իշխան Հէյնրէյ իշխանին սեղան պիտի տայ։

ՓԱՐԻԶ.— Ի Թէհրան Ֆրանսէ ներկայացման պահուն, Լոնտոնի Լորտ-քաղաքապետն յանկարծ անհանգստութիւն մ'զգաց։ Հետեւեալ օրն ինքզինք ազէկ զգալով, ներկայ գտնուեցաւ նախաճաշի արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ, որուն մասնակցեցաւ նաեւ Մեդրի գործածումն ընդհանրացնելու նպատակաւ կազմուած համաժողովոյն անդամները։ Լորտ-քաղաքապետը բաժակ առաջարկեց Հարարպետութեան նախագահին կենաց, որոյ գովեստն ըրաւ, և շնորհակալ եղաւ իւր գտած ընդունելութեան համար։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հանոթօ բաժակ առաջարկեց Վեհ. Վիքտորիա Թագուհւոյն կենաց, և այն ամին վեհապետներու կենաց որք ներկայացուցիչ ունին Մեդրի համաժողովոյն մէջ։

ՊՈՐՏՕ.—Լոնտոնի Լորտ քաղաքապետն այսօր Պորտօ հասաւ։

ԹԱՆՃԷՐ.—Պաշտօնապէս հաստատուած է թէ հնտասրա կայ հոս։

ՄԱՏՐԻՏ. 9 Սեպտ.—Կառավարութիւնը կը պատրաստուի 20,000 զինուոր Քուպա դրկել նոյեմբերին։ (Քանցը ծանուցուած 20,000 զօրքն է այս։)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պարսկական դեսպան Միրզա Մահմուտ Խան՝ իր հետն ունենալով առաջին թարգման Յովհաննէս խանն ու դեսպանատան բժիշկ Տոքթ. Սամուէլ էֆէնտի Լապճինճեանը, այս առտու ժամ 3½ին Պարտիրքարան եկաւ ի փոխադարձ այցելութիւն։ Միրզա Մահմուտ Խան ու հետեւորդք նախ ընդունուեցան Պատրիարքական Դեր։ Փոխանորդին կողմէ և վերի յարկը առաջնորդուեցան, ուր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ընդունեց զանոնք մեծ սրահին դուռունէն։ Ցեսակցութիւնը տեւեց քառորդ ժամ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ, Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտիի հետ, Դատական ու Կրօնական գործոց նախարարութեան պաշտօնատունը գնաց և տեսակցեցաւ նախարար Վահմ. Բէյ փաշի հետ։

Երէկ Արմաշու Դպրեվանուց փոխանակաց Տ. Օրմանեան Սրբազան տեղն մրտուաւ նորընծայ աբեղաներուն։ Ներկայ էին նաեւ Տ. Ներսէս Վարդապետ Խաչանեան, Տ. Գէորգ Վարդապետ Երէցեան և Տ. Վահրամ Վարդապետ Ս. Երուսաղէմայ։ Աբեղաներն այսօր ժամ 7ին կը մեկնին դէպ Յիրմուզ և անոնց կընկերանան Ռ. Ընդհ. Վանահայրը կարապետ եպիսկոպոս, Երուսաղէմայ միաբանութենէն Տ. Վահրամ վարդապետ և Ուլնիայի Տ. Դաւոնդ քահանայ։

Կրօնական ժողովը երէկ գումարուեցաւ առաջնոյ նախագահութեամբ Սէֆէրեան Գեր. Սիմոն ազբեպիսկոպոսի և ի միջի այլոց հետեւեալ որոշումները տուաւ.

Պէշիքթաշի Ազգային վարժարանին եկեղեցական երաժշտութեան դասատու Բժիշկեան Սամ էֆէնտիի յօրինած հայկական ձայնագրութեան դասագիրքը յանձնեց ձայնագրագէտ անձերէ բաղկացած մասնաւոր մարմնի մը քննութեան և տեղեկագրութեան։

Որոշեց գրել թեմական առաջնորդներուն՝ պատուէր տալու իրենց թեմերուն մէջ գտնուած քահանաներուն, որ պատ չդնեն ո և է տնէ վրայ առանց նախապէս հրամանագիր տանալու գաւառին կրօնական իշխանութենէն, և եթէ երեսփոխանի մը կամ թաղական խորհրդի մը արտօնութեամբ միայն պատ դնեն, պատը օրինաւոր ըլլալով հանդերձ՝ խաչաձ պիտի պատժուին։

Կրօնական ժողովը ազգային վարժարաններուն մէջ աւանդելի կրօնական ուսումներու ծրագիրը պատրաստեց և գործածելի դասագրքերը որոշեց, որոնք պիտի հաղորդուին մայրաքաղաքիս բոլոր ազգային վարժարաններուն յանվնչ գործադրութիւն։

Ասոնցմէ զատ զրեցաւ մէկ քանի անհատական խնդրոց կարգադրութեամբը։

Իզմիրէն կը գրեն թէ օգոստոս 20ին տեղի ունեցեր է Գաւառական ժողովոյ 20 տեղական անդամներու ընտրութեան քննութիւնը, որ հետեւեալ արդիւնքը ունեցած է.

		Քուէ
Կարապետ	էֆ. Սերճիսեան	284
Յակոբ	» Վէմեան	281
Աւետիս	» Աւետիքեան	274
Լողոֆէթ	» Պալիօզեան	267
Առաքել	» Ճէլէպեան	262
Կարապետ	» Արապեան	236
Զարեհ	» Թագթագեան	234
Մերկեր	» Մերկերեան	233
Ստեփան	» Սպարթալեան	231
Մատթէոս	» Պոլիօզեան	225
Խաչատուր	» Զաքեան	217
Պօղոս	» Պէրկամպեան	216
Ղուկաս	» Եսայեան	200
Յակոբ	» Արփիարեան	190
Պօղոս	» Կոստանդ	189

Իսկ համեմատականի մնացած են։

Աւետիս	էֆ. Քէչէեան	
Թովմաս	» Յ. Թումայեան	
Մատթէոս	» Մամուրեան	
Մեսրոպ	» Նուպարեան	
Մեսրոպ	» Սիմոնեան	
Յակոբ	» Հաբէնց	
Յարութիւն	» Իփլիքճեան	
Յարութիւն	» Հարոնեան	
Ստեփան	» Նուպարեան	
Վահան	» Պարտիզպանեան	

Ասոնց մէջէն 5ին ընտրութիւնը պիտի կատարուի օգոստոս 28ին։

ՀԱՆԴԷՍ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ

Երկուշաբթի օրը՝ ի Գատրգիւղ հանդիսաւոր կերպիւ կատարուեցաւ Մանուկեան Սեղրաք էֆէնտիի ամուսնութիւնն, ընդ Ազն. օրիորդ Էլիզա Յ. Նուրեանի, կրտքայրութեամբ Բարսեղ էֆէնտի Ս. Մանուկեանի։

Ս. Պատկ յառաջնթաց ձեռնտուութեան խորհուրդը տեղի ունեցաւ՝ Վահ. Նուրեան էֆէնտիի բնակարանին մէջ, նախագահութեամբ Արժ. Աբարդեան Տ. Գրիգորիս վարդապետի։

Իսկ պատկ Ս. խորհուրդը կատարուեցաւ Մանուկեանց բնակարանին մէջ, ի ներկայութեան հրաւիրեալց ընտրեալ բազմութեան մը։

Հանդէսին կը նախագահէր Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան Մուրատեանց, շուրջն ունենալով Արժ. Տ. Վահան Տէր Յակոբեան և Տ. Դէորգ Երէցեան Ծ. վարդապետներն և գիւղին եկեղեցւոյն քահանայից դասը։

Եկեղեցական արարողութիւններն եռաձայն, հրաւիրեալք պատուասիրուեցան շքեղատեսիլ մը շուրջը, զոր ճաշակաւոր կերպիւ պատրաստած էր Լբեան և Պուլտոն տուները։

Այս առթիւ ազգականաց և բարեկամաց կողմանէ բազմաթիւ ծաղկեփունջեր ու պսակներ և շնորհաւորական հեռագիրներ եկած էին։

Նորապսակ ամոլք ժամ իններն, շոգեմակոյկով գացին նոյն օրը մեկնող Ֆրանսական շոգենաւը որով պիտի ուղեւորին Զմիւռնիոյ ուղեգծով ի Մանչեսթր։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ո—սոս-ցը ընթերցեալ գնելի Յանձնաժողովոյ

Ուսուցչութեան ընտրելեաց քննիչ Յանձնաժողովոյ վերջին նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 1 սեպտեմբեր, ժամ 3—10, Դպրաթիոյ խորհրդարանին մէջ։

Հետեւաբար ընտրելիք կը հրաւիրուին ներկայանալ նոյն օրը որոշեալ ժամուն և անցընել իրենց քննութիւնն։

Ի Դիմաց քննիչ Յանձնաժողովոյ

Ապէնտպէր Ապէնտպէր

Ի. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ Կ. ԻԼԻՓԻՃԵԱՆ

29 օգոստ. 95

Կ. Պոլիս

Գեղջին Հուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Միւիրութեան առտիան տարուեցաւ Վահ. Սուլթանի բժիշկներէն Արիֆ փաշան։

Սաիսէի ասոիճան տարուեցաւ Իսարէի Մախսուսէի Իլնէպոլուի գործակալ Մազաք էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՌՈՒՑՈՒՄ.— Օգոստոս 28 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Հալէպի, Էրզրում, Խարբերդի, Տրապիզոնի, Պէրութի, Սըվասի, Պիթլիսի և Տիարպէքիրի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկիւանոցի բոլոր մասերը ներկայացնող լուսանկարները Բ. Դրան կողմէ գիտցիկ ալպոմի մէջ զբրուելով մատուցուած են յատս կայս. գահոյիցս։ Նոյնպէս այդ շէնքին համար երկրորդ անգամ կատարուած քննութեան տեղեկագիրն ինչպէս նաեւ շէնքին կառուցման հսկող յանձնաժողովին կողմէ երախտագիտական ուղերձ մը։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՑԻՆ վերաշինութեան խնդրոյն համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ նախագահութեամբ Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Վահմ. Թէվֆիգ փաշայի։ Խորհրդակցութիւնք կատարուեցան՝ պատրաստուելու վրայ եղող քարտէզներն ու յատակագիծերը փութով աւարտելու համար և առ այդ հարկ եղածը յանձնարարուեցաւ որոց որ անկ է։ Կը կարծուի թէ յանձնաժողովն իր վաղուան նիստին մէջ վերջնական որոշում մը պիտի տայ։

Միւս կողմէ Իֆթամ կ'ըսուի թէ յանձնաժողովը վաղը իր տեղեկագիրը պիտի մատուցանէ Բ. Դրան։ Յանձնաժողովը վերաշինութեան համար երկու եղանակ ընդունած և անոնց միայն վերջինին ընդունելութիւնը թողած է բարձրագոյն հաւանութեան։ Այդ եղանակներէն մին է կամարներ չինել տակն ու վրան երկաթեայ տախտակներէ և մէջտեղը պարպալ ձգել, իսկ երկրորդը՝ կամարները երկաթեայ գերաններէ չինել, մէջտեղը չիմէնթոով ու ծակ ալիւտով լեցնել և արտաքին մասն ալ կապարէ տախտակներով ծածկել։ Առաջին եղանակը թէեւ աժան պիտի ելնէ, սակայն երկրորդը թէ՝ հաստատուն պիտի ըլլայ և թէ տաքի և այլոնի դէմ պիտի պաշտպանէ։

Յանձնաժողովը իր երէկի նիստին մէջ լեց Քաղաքապետութեան առաջին երկրաչափին բացատրութիւններն, որ յայտնարարեց թէ Մեծ-Շուկային արդի վիճակը քննած պահուն Կարիերին եթթանասուն հաստատուն գտած էր։

Յանձնաժողովն որոշած է որ չինութեան յատուկ երկաթեղէններն անպատճառ Եւրոպէէն բերուին, սակայն իրաւ որոշումն ալ ուրիշ մանրամասնութիւններով թողած է բարձրագոյն գնահատման։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ նախարարութեան յանձնարարուած էր միոց մը խորհիլ որպէս զի վաճառականք պարտաւոր ըլլան, ըստ օրինի, իրենց տուփերները գործածելէ առաջ վաւերացնել տալու։

Այդ՝ նախարարութիւնը պատասխանած է թէ Կարկի է օրինական պատիժ մը տնօրինել անոնց համար, որք չեն գործածդիր օրինաց այդ տրամադրութիւնը։ Ձեռնհաս պաշտօնատունը նկատողութեան առած է այդ խնդիրը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ժողովոյ երկուան շաբաթական նիստին նախագահեց առաջին նախագահը՝ Արտաքին գործոց նախարար Վահմ. Թիւրխան փաշա։

Ժողովը որոշեց որ օգոստոս 29էն սկսեալ՝ Պոգորուէնէն մինչեւ Գարապիդա Պրուսայի ծովեզերքէն եկող բոլոր նաւերը ուղեւոր ունենան թէ ոչ՝ Թուզլի մաքրանոցին մէջ ապանիխական խիստ միջոցներու ենթարկին և տասն օրուան քարանթինա սպասեն։ իսկ Էգկիշէհրէն ու Իզմիտի կողմէն եկող կառաքուստերու ուղեւորք, փոխանակ ապանիխման, միայն բժշկական քննութեան ենթարկուին։

Նոյնպէս որոշեց անմիջապէս բժիշկ մը ու ապանիխական գործիներու մեքենավար մը զրկել Իզմիտ, ուր, ինչպէս որոշած է, Անատոլուի ներսերէն եկող նոր զինուորք պիտի ապանիխուին և կ. Պոլիս գալիքներն ալ յատուկ կառախումբով պիտի բերուին։

ՕՈՒՆՑ Պատրիարք Ամեն. Տ. Անթիմոս առջի օրը իրիկուն մտ, Քաջերի մատրաստանի Տ. Սօֆրոնիոսի հետ, Պոլիս կազ կղզին գնաց։

—Սերպիական դեսպան Պ. Վլատան Եօրկէվիչ առջի օրը Ֆէնէր գնաց և այցելութի

թէ Նուրի պէյ քանըմէկ սնտուկներու հաշիւները քննելով, հարկ դատած է ա-նոնցմէ վեցին պաշտօնեայները պատասխանատուութեան ենթարկել. ասոնց ե-րեքին արաբքը պատժոյ արժանի դատուած է. իսկ միւս երեքը միայն պաշտօնանկ պիտի ըլլան։ Նուրի պէյ իր քննութեանց արդիւնքը, ընդարձակ ծրագրով մը, տե-ղեկագրած է ձեռնհաս իշխանութեան, որ նկատողութեան առած է զայն։

ԱՍԱԲԱՁԱՐԻ Զաթալ Քէօբրիւիի ու Հէն-տէքի ճահիճները մաքրելու համար այլև այլ պայմաններով մենաշնորհ խնդրած է Մէհմէտ Էմին պէյ։ Հանրօգուտ շինու-թեանց Նախարարութիւնը նկատողութեան առած է այդ աղերսագիրը։

—Պետական Խորհուրդը նախագահի փո-խանորդը յանձնարարած է Իզմիտի կա-ռավարիչին տեղեկագրել թէ Ատաբա-զարէն դուրս հանուած անասունները ու գոյքերէն առնուած արտածման տուրքն ի՞նչ տեսակ բաներէ և ի՞նչ քանակութեամբ կառնուի, թէ համապատասխանը որչափ է և թէ այդ տուրքն ի՞նչ տեսակ հրամանի մը վրայ և որչափ ատենէ ի վեր կը գանձուի։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդն, եղած հարցման մը ի պատասխան, որոշած է թէ պատժա-կան դատ մը երբ վերաքննիչ ատենին ներ-կայանայ, վերաքննութիւն պահանջողներէ անոնք, որք բանտարկուած չեն, պարտին անձամբ դատարան ներկայանալ այն օրն որ նշանակուած է ըստ օրինի ղրկուած կոչնագրոյն մէջ. իսկ անոնք, որք բան-տարկուած են, ընդհանուր դատախազին միջոցաւ պէտք է որ նախապէս նախնա-կան դատարանի բանտէն վերաքննիչ ա-տենի բանտը փոխադրուին և այդպէս ներ-կայանան դատարանին։ Վերաքննութիւն պահանջող այն անձն, որ բանտարկուած չէ, եթէ չներկայանայ վերաքննութեան համար տուած ադերսագիրը մերժուի, իսկ բանտարկուածը եթէ որոշեալ օրը չդրկուի, դատավարութեան համար նորէն օր մը ո-րոշուի։

—Պետական Խորհուրդը նկատողութեան առած է ծրագիր մը, որ կը կանոնաւորէ երկաթուղիներու և այլ հանրօգուտ շինու-թեանց ընդունելութեան պայմաններն ու կը սահմանէ ճամբու ծախքն, որ պիտի վճարուի յանձնաժողովը կազմող պաշտօ-նեէից։ Ըստ այնմ, այդ ծախքերն յետ այ-սորիկ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարա-րութեան արկղէն պիտի վճարուին, մինչ-դեռ ցարդ ընկերութիւնները կը վճարէին։

ՊԱՂՏՍՏԻ ու շրջակայից մէջ անցեալ ամսոյ 28ին սաստիկ փոթորիկներ ծագեր են, սակայն բարեբաղդաբար ոչ և արկած չէ պատահեր։

ԹԷՆՊԷՐԻՒ Բէժիին Եէմէնի տնօրէնը տեղեկագրած է թէ նահանգին մէջ թէն-պէրին սուղ սպրանք կ'ըլլայ ընկերութեան և շը համապատասխաններ հասոյթին, որով ընկերութիւնը կը վնասէ և թէ 12 ղրուշի շրջաբերութեան հանուած Բէյլներէն ալ հարիւրին քսան կը վնասէ, ուստի յետ այսորիկ Բէյլ չպիտի ընդունի։ Նոյնպէս տեղեկագրած է որ եթէ Բէյլին համար տասը ղրուշ գին որոշուի, թէ՛ ընկերու-թիւնը այդ վնասէն պիտի ազատի և թէ Բէյլ փոխադրողներու շահագիտութեանց վերջ մը պիտի տրուի։ Այդ խնդիրը մա-տուցուած է Բ. Դրան։

ԱՐԲԻ Տիկին Քաթարանի առջի օրը Թարապիան դեսպանատունէն փոխադրուե-ցաւ իր քրոջ՝ Տիկին Էլէն Վասիլաքի պէյի տունն՝ յԱրնաւուտքէայ։ Ինչպէս յայտնի է, Տիկին Քաթարանի ի մօտոյ բոլորովին պիտի մեկնի մայրաքաղաքէն։

ՄԵԾ ԿՂԶԻԻ մէջ կառուցանելի հոյա-կապ օթէլին տեղը ուրբաթ օրը չափեց Ճարտարապետ Պ. Վայօրիս։ Ներկայ էր նաեւ Սբը Էմկար Վինսընդ, որ այդ շի-նութեան մէջ մասնակից է, կ'ըսուի։ Զրոյց կայ թէ նաւամատոյցէն մինչեւ այդ տեղը՝ Նրիթօս՝ հանրակառքեր պիտի երթեւեկեն։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Այսրնէն կը գրեն թէ չաթաթէ մը ի վեր երկրաշարժի ցնց-մունք զգրած են։ Շատ տեղերու մէջ բլուրներ դաշտի վերածուած և այլ ձեւա-փոխութիւններ եղած են. ժայռերու փըլ-չիլէն առատ չուրեր երեւան եկած են։

ՊԱՐՍԿԱՍԱՆ դեսպանատան առաջին Թարգման Յովհաննէս խան Ֆէխէրի Պատ-րիարքարանը երթալով դեսպանին կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց Աւեն. Տ. Ան-թիմոս Պատրիարքին, որ իր փոխանորդը ղրկելով շնորհաւորած էր Միրզա Մահմուտ խանը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼԷԶՈՒՆ.—Ծանուցուեցաւ թէ եգիպտական կառավարութիւնը որո-շած է վերցնել Ֆրանսիէի ուսուցումը եգիպտոսի վարժարանաց Ծրագրէն։ Այդ լուր սխալ է։ Եգիպտական կառավարու-թիւնը մէկ քանի երիտասարդներ ղրկած է ի Փարիզ, որք իր ծախքով կը դաստիա-րակուին։ Արդ, որոշած է այդ ուսանո-ղաց յատկացուած գումարը դադրեցնել, որ զգալի բեռ մ'է կրթական եւրմտցոյցին վրայ, և ոչ թէ Ֆրանսէրէնի ուսուցումը վերցնել։

ԴԱՆՏԻԱՒ (Կրէտէ) ռուսական հիւպա-տոս Պառոն Վիէթինկոֆ-Սքիլ միւնոյն պաշտօնին կոչուած է ի Ռուսա և ի Հալէպ։

ՕՍՄ. ՊԱՆԹԱՆ ի Գարաքէօյ Թօմիսոն խանին մօտ մասնաճիւղ մը հատատաց, ուր զրամական ու փոխանակագրի գոր-ծառնութիւններ պիտի կատարէ, սակա-բանի հրամաններ պիտի ընդունի՝ կանխիկ ու պայմանաժամով, թէ՛ Ղալաթիոյ և թէ բոլոր օտար Պօրսաններուն համար։

ԱՑՏՐԷՆ երկաթուղւոյն օգստոս 19ին աւարտող շաբթուան հասոյթն եղած է 9,103 ոսկի։ Անցեալ տարի նոյն ժամա-նակամիջոցին հասոյթն եղած էր 5,349 ոսկի։

Իզմիր-Գասապա երկաթուղւոյն նոյն միջոցին հասոյթն է 4,049 ոսկի։ Օգոստոս 19ին վերջացող 35 շաբաթներու հասոյթն է 74,882 ոսկի։

ՀԱՆԵ.— Քէօթահիսի Ամէտ անուն տեղը գտնուած քրոմի հանքի մը շահա-գործման համար 60 տարուան պայմանա-ժամով մենաշնորհ պիտի տրուի Պ. Նէքօյա Քավստաֆի։ Հանքին տարածութիւնն է 470 էքթար։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ. — Զօրի գաւառին մէջ, Ռէս-էլ-Այնի մօտերը խիտ շահեկան հնու-թիւններ գտնուած են։ Այդ հնութիւննե-րը կը ներկայացնեն խորհրդաւոր անաս-սուններ, որոնք կը վերաբերին Ասորեա-տանեան կրօնքին ու Քրիստոսէ 7-8 դար առաջ չենուած կ'ենթադրուին։ Այս քարէ արձաններուն հոյակապ մեծութիւններ ու-նին, 12 հատ առիւծներ, վագրեր, եղ-ներներ, ուղտեր, եզներ, կովեր, չաստա-ուածներ, թեւաւոր մարդեր ու կիներ կը ներկայացնեն։ Ցայտին է որ Բարիզի Բը-լուիի թանգարանը այդ տեսակ ասորական հրէշներու գեղեցիկ օրինակներ ունի, քանի մը հատ եւս Պոլսոյ կայս. թանգարանին մէջ կը գտնուին։ Այս վերջինը շնորհիւ նոր գտնուած այդ արձաններուն, եւրոպական բոլոր թանգարանները պիտի գերազանցէ այդ մասին։

ԱՆՏԱՌԱՑ և հանքաց նախարարու-թիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ, ծա-նուցած է որ անտառաց պատուոնեայք չմիջամտեն անհատներու սեպհական ան-տառներուն, երբ ասոնց տերերը ծառեր կտրեն ու արտածեն։

ԾԽԱԿՈՆՏԻ Բէժիին ու Հանրային Պատ-տուց վարչութեան մէջ կնքելի այն պայ-մանագիրն, որ կը վերաբերի ծխախոտի տասանոդի տուրքը Բէժիին յանձնելու, մատուցուած է Եւրոպական Նախարարու-թեան, որ առ այդ խորհրդակցութեանց ձեռնարկած է։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԹՈՒԹԻՒՆ. — Հանրային Պատտուց վարչութեան դերատնօրէն Ալի պէյ, չերամաբուծութեան ճիւղին տնօրէն Թորգոմեան էֆէնտի և երկրագործական մասնագիտաց ժողովոյ չորրորդ ճիւղին քնիչ Վահան էֆէնտի այսօր Իզմիտ կուգ-ուրին՝ բաշխելու մրցանակներն այն անա-ձանց, որք մասնակցած են այս տարի այն կողմերը կատարուած չերամաբուծական մրցումներուն։

ՆԵՐԳԻՆ գործոց Նախարարութեան առաջարկութեամբ ձեռնհաս պաշտօնատունն որոշած է յիսուն ղրուշ առնուլ այն երկ-բորդ արտօնագրերէն, որք կը տրուին՝ ի-բենց արտօնագիրը կորնչոցող տպագրատ-տերերուն։ Նոյնպէս յիսուն ղրուշ առնուլ այն արտօնագրերէն, որք ի նորոյ և կամ կորսուածի տեղ երկրորդ անգամ կը տրու-ին լրագրերու և պարբերական հանդէս-ներու համար։

ՇՈՒԵՆԱՒՆԵՐՈՒ ՄՐՑՈՒՄ.—Լայտի ընկերութեան նոր չուգենաւն՝ Հաթսպուրգ և խտիվխէ ընկերութեան էլ Գոհէրէ չուգե-նաւն, որք այսօր Ճայրաքաղաքէս ճամբայ պիտի ելնեն դէպ յԱդրիանոպիս, մրցում մը պիտի կատարեն։ Զրոյցի մը նայելով. եթէ ստոյգ է, ո՛ր շուգենաւը որ ետ մնայ անոր պատկանած ընկերութիւնը միւսին ենթանասուն հազար ոսկի պիտի տայ ե-ղեր։ Կրսուի թէ էլ Գոհէրէն ժամը քանի երկու մղոն արագութիւն ունի։ (Իգոամ)

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ, Օրթա-գիւղի մէջ քսան—քսանըհինգ տարեկան հրեայ երիտասարդ մը անձնասպան եղաւ՝ ինքզինքը գոտիով կախելով մահճակալին երկաթեայ ձողէն։ Այդ երիտասարդ պատ-բաստ հագուստ կը ծախէր. կրսուի թէ այդ գործին մէջ երկու հարիւր ոսկւոյ չափ գումար մը վնասեր է և այդ է եղեր անձ-նասպանութեան շարժառիթը։

ՈՃԻՐԻ.— Առջի գիշերը Սամաթիոյ մէջ մէկ քանի ջրհանկիրներ կուռի բռնուե-ցան, ասոնցմէ մին՝ Լամպս գաշչնը մեռ-իր ընկերոջը՝ Հասանին աջ ականջին և ծանրապէս վիրաւորեց։ Ոստիկանութիւնն հանելով ամենքն ալ ձերբակալեց։

—Երեկուշաբթի գիշեր Լոնճայի կողմը գի-նեւտան մը մէջ կռիւ ծագեցաւ մէկ քանի անձերու միջեւ։ Ասոնցմէ Նագիֆ անուն մարդ մը դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց իր հակառակորդը՝ Շապան։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴԻ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

Մխախոտի Բէժիին բաժնեատարց ընդհանուր ժողովին մէջ, որ տեղի ու-նեցաւ անցեալ չորեքշաբթի օր, Օսմ. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սբը Էտ-կար Վինսընդ հետեւեալ բանախօսու-թիւնն արտասանեց, զոր ի սորուե-կ'արտատպենք՝ տնտեսագիտական տե-սակէտով անոր չահեկանութիւնը պատ-ճառաւ։

Պարոններ,

Քիչ առաջ կարդացուած տեղեկագրէն մանրամասնօրէն տեղեկացաք թէ ի՞նչ էր Բէժիի գործառնութեանց անցեալ տարուան վիճակը։ Բէժիի անցեալ վիճակին վրայ աւելցնելիք շատ քիչ ըսելիքներ ունիմ։ Բայց օգտակար կը գտնեմ մէկ քանի խօսք ըսել ընկերութեան ապագայ գործառնու-թեանց և արդի կացութեանը վրայ։

Բէժիի շահերուն հիմնական աղբիւրն է ծխախոտի վաճառումը և ծխախոտ պատ-բաստելու վարձքը։ Մէկ քանի գաւառնե-րու մէջ պայմանագրութիւններ կնքած ենք, որոց շնորհիւ ըստ առաջնոյն ապա-հոված ենք ծխախոտներու վաճառումն՝ ամենաբարձր գնով, միանգամայն պատ-բաստած ենք վաճառումներն աւելցնելու միջոցները։ Անցեալ տարւոյ մէջ կնքուած պայմանագրութեանց արդիւնքը գոհունա-կութեան արժանի վիճակի մէջ կը գտնուի։ Կայս. հեռաւոր նահանգներու ժո-ղովուրդները իրենց աշակցութիւնը նուի-րած են մեզի՝ այնպիսի եղանակաւ մը ո՛ր թէ՛ կ'ապահովէ Բէժիի գործոց կանոնաւոր ընթացքն և թէ դիւրութեամբ կը կար-գադրէ՝ մեծ մասն այն դժուարութեանց, որոց կառավարութիւնը կը հանդիպի և որք կը վերաբերին մենաշնորհի գործառ-նութեանց։ Կեդրոնական վարչութիւնը թէեւ նախնական ձեռնարկներու մէջ և տեղական դժուարութիւններու առջեւ դժուարութիւններ կը քաշէ, սակայն դա-ւառաց մէջ տեսնուած աշակցութեանց նպաստաւոր ազդեցութիւնը այդ դժուա-րութեանց մեծապէս կը յաղթէ։

Բէժիին ապագային համար մեր ունե-ցած փայլուն յոյսը մասամբ հիմնուած է այդ դրութեան ընդհանրանալուն վրայ։ Պարտաւոր եմ յայտարարել թէ այդ յոյսեր հիմնուած են նաեւ ուրիշ պատճառի մը վրայ, որուն օգտակարութիւնը խիստ մեծ է և կը վերաբերի հանրութեան։ Արդարև Բէժիին վաճառումը կը համեմատի երկ-րին տնտեսագիտական վիճակին ու պայ-մաններուն։ Թուրքիոյ ալ իր բերքերուն գնոց անկումէն բաւական դժուարութեանց մատնուած է՝ նման բոլոր այն երկիրներու-ցուն, որք արտաքին մեծ պարքեր ունին և երկրագործութեամբ կզբաղին։ Վերջին ատենները Թուրքիա ամենէն աւելի դժ-ուարութիւն կրած է 1894ին, սակայն գոհութեամբ կը լսուի թէ երկրագործա-կան ամենէն կարեւոր կեդրոններուն մէջ դպաւի կերպով առատութիւն տեսնուած է։

Թէև հողի բերքերու գիներուն վրայ ընդհանուր բարձրացում մը չէ նշմար-ուած, բայց թիթիթիթ, կաչի, խոզկաղին և այլ այդ կարգի նիւթեր խիստ առատ են։ Թուրքիոյ ամենէն կարեւոր միւս բերքե-րու գիներուն վրայ նոր անկում մը չէ պա-տահած։ Միւս կողմէ երկրագործական բերքերն ընդհանուր կերպով առատ են բաղդատմամբ 1894 տարւոյն։ Ամեն կա-րեւոր նաւահանգիստներու և առեւտրա-կան ու երկրագործական կեդրոններու գործառնութիւնը ոգեւորուած են։

Մեր կարծիքով, երկրագործական բեր-քերու այսօրուան գինը ամենէն վար գին մ'է։ Անկերկիւղ ենք թէ աշխարհի չորս կողմը գտնուած ոսկիի հանքերու զարգա-ցումը նաև լաւ ազդեցութիւն մը պիտի ընէ այդ բերքերու գնոյն վրայ։ Անտարա-կոյս գիներու անկումը պիտի չավաւորուի, եթէ փոխադրութեան գիներն ածանան և բերքերը չափէն աւելի չը շտանան։

Գահ մը կարծուեցաւ թէ Օսմ. կայս. կառավարութեան եւրմտական գործերը զբ-ժուարութեանց մատնուած են և այս գա-գափար կարգ մը անձանց կողմէ ընդուս-նուեցաւ. ուստի յարմար կը դատեմ առ այդ իմ կարծիքս յայտնել։ Անհսկի մը, կամ դրամական հաստատութեան մը և կամ կառավարութեան մը եւրմտական վի-ճակին վրայ ուղիղ գաղափար մը կազմելու համար բաւական չէ վերի վրայ քննել ա-նոնց պատրաստած եւրմտցայցերը։ Առ այդ ճշգրիտ տեղեկութիւն մը առնլու հա-մար հարկ է մանրազնին քննել որոշեալ պայմանաժամու մը մէջ կնքեալ պարտուց և անոնց հատուցման համար վճարուած գումարներու քանակութիւնները։

Այս դրութիւն եթէ ի կիր առնուի Թուրքիոյ եւրմտական գործերուն համար, կը տեսնուի թէ 1890 յունուարի սկիզբէն մինչեւ 1894 դեկտեմբերի վերջը՝ հինգ տարուան միջոցին՝ Թուրքիա հինգ միլիոն ոսկւոյ նոր փոխառութիւն մը կնքած և հին պարտուց ի հաշիւ եօթը միլիոն ոսկի հատուցուած է, ըսել է որ այդ ժամանա-կամիջոցին երկու միլիոն ոսկւոյ պարտք մը չնչած է։

Եթէ նկատողութեան առնուի որ եղած ծախուց համար տրուած գումարները սո-վորական ծախքերու համար չեն, այլ ընդ-հանրապէս յատկացուած են արտասովոր ծախքերու, կը տեսնուի թէ ձեռք բերուած այդ արդիւնք աւելի եւս գոհունակութեան արժանի է։

Այդ կարգի ծախքեր ամեն տարի չպիտի կրկնուին, որով տեւական չպիտի կրնար համարուիլ։ Հետեւաբար, եւրմտական օրի-նաց հաճաձայն, հարկ է դայն բաժնել չատ մը տարիներու ծախուց գլուխներուն։ Եթէ քննենք երկաթուղեաց երաշխաւորու-թեան գումարի խնդիրն, որ իրը մեծ վտանգ մը համարուած է, կը տեսնենք թէ կայս. կառավարութիւնը տարեկան 1,100,000 ոսկի կուտայ իբրեւ երաշխաւո-րութեան գումար՝ շինուելու վրայ եղող և ի մօտոյ շինութեանը ձեռնարկուելիք երկ-աթուղւոյ գծերուն համար։ Ասոնց մէջ չկան Էնկիւրիի—Գայսէրիի—Դամասկոսի—Պիրէճիկի գիծերը։ Ամեն անոնք, որք յոռե-տես են եւրմտական գործերու մէջ, թէեւ կարծիք կը յայտնեն թէ կայս. կառա-վարութեան կողմէ երկաթուղիներու հա-մար տրուած երաշխաւորութեան գումարը՝ եւրմտացոյցին հաւասարակշռութիւնը խան-գարելու բնութիւն ունի, սակայն կա-տարելապէս կը պնդեմ թէ այդ կարգի խորհրդածութիւններ ուղիղ չեն և կը պաշտպանեմ երաշխաւորութեան այդ դրու-թիւնն, որ ամեն տեղ կը գործադրուի։

Այսու հանդերձ սա եւս կը յայտարա-բեմ թէ երկաթուղեաց չահագործումէն 450,000 ոսկւոյ հասոյթ մը կը գոյանայ։ Մէկ քանի երկաթուղիներու հասոյթն ե-թալով կաւելնայ, որով քիչ ատենի մէջ պիտի թեթեւնայ երկաթուղիներու երաշ-խաւորութեան այդ դժուարակիր բեռը։ Միանգամայն պիտի նպաստէ զարգացնե-լու երկրագործութիւնն ու առեւտուրն այն տեղերուն, ուրկից կանցնի երկա-թուղին։ Ատկից զատ, այդ կարգի տեղերը ծովուն հետ միացնելով պիտի աւելնան կայս. կառավարութեան տասանորդի, մաքսատան և այլ չատ մը տուրքերը։ Վեր-ջապէս քիչ ատենի մէջ երկաթուղեաց ե-րաշխաւորութեան գումարները բեռ մը չպիտի ըլլան եւրմտական գանձուն, որով երկաթուղիներն հարկ է երկրի մը բար-գաւաճման միջոցներէն մին համարիլ։ Հե-տեւաբար կը յանձնարարեմ անոնց, որք Թուրքիոյ եւրմտական գործոց համար պա-տասխանատու են և անոնք որ անոր հետ առնչութիւն ունին, խնդիրը նկատեն ու դատեն այնպէս ինչպէս որ բացատրեցի. նոյնպէս կը դրեմ Օսմ. կայս. կառավա-րութեան եւրմտացոյցին ու եւրմտական գոր-ծերուն մէջ։ Վեհ. Սուլթանի կայսրութեան օրով իրագործուած խնայողութիւնները և կարգադրութիւնները անոնց վրայ։

Հիմայ ալ պիտի բացատրեմ Բէժիին շահուն ազբիւրը կազմող երկրորդ կէտն՝ այսինքն ծխախոտ պատրաստելու գինը։ Երեք չորս տարիէ ի վեր կը յուսայինք թէ ծխախոտի պատրաստութեան վարձքը պիտի զեղչուէր, սակայն յոյսերնիս ապարդիւն մնաց։ Այս պարագայ առաջ կուգայ այն դրութիւնէն, զոր Բէժիի ի գործ կը դնէ ծխախոտ գնելու համար։

Գնման գործողութեան թերութիւնները և պաշտօնէից այն ընթացքն, որով Բէժիին պարտաւոր կ'ընեն առանց պէտք ունե-նալու սուղ գնով ծխախոտ գնել, յառաջ բերած են վերոյիշեալ պարագայները։

Այդ ծխախոտներ Բէժիի տումարաց մէջ իրենց իսկական գինէն բարձր գնով մը ցոյց կը տրուին։ Երեք տարիէ ի վեր ամեն չանք ի գործ կը դնենք, որպէս զի վարչու-թիւնն այդ կարգի գնումներէ զերծ մնայ, բայց պահանջուած արդիւնքը չենք ունե-ցած։ Կը յուսամ թէ կայս. կառավարու-թիւնն, որ Բէժիին հետ չհակակից է, այդ կէտը ուշադրութեան առնելով, պէտք եղածն ի գործ պիտի դնէ որ Բէժիին չպարտաւո-ռուի գնելու այն կարգի ծխախոտներ, որք հրնգարակի վրայ ընդունելի չեն։ Կը յայ-տարարեմ թէ առ այդ տեսնուած իրաց ներկայ վիճակը գոհացուցիչ է՝ անցեալին հետ բաղդատելով։

Վակտպան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Օգոստ. 30,11 Սեպտ. 1895

Անուանին. Վճարեալ		Թուականը	Անուանը Արժեթղթոց		Ընթացիկ Գիներ	
100		1831	Ֆնս.Մէրիա	A	65	—
100			» »	B 1%	44	20
100			» »	C	30	10
100			» »	D գոցուած բացուած	28	22 Դ.Կ.
400					28	21 Դ.Կ.
100				միջօրէ	28	20 Դ.Կ.
100		1870	Ռում.եկեղ.	գոցուած բացուած	115 1/4	
փր. 500				միջօրէ	114 3/4	
Անկ.	Վճր.				111 3/4	
20	10	1890	Օսմանիէ 4%		—	—
22	11	1869	Բրէտի ժէն. Օթ.		11	10
10	5	1872	Սօս. Օթ. որ Շ. է Վ.		6	23
140	140	1873	Լաւրիումի		68	—
500	300	1889	Անատոլուի (Բժշ.	3%	605	—
500	500		երկաթուղիք (Պրա.		315	—
20	8	1882	Թրամուէյ	(Բժշ. 5%	10	97
500	500			(Պրա.	500	—
500	200	1888	Սամ. Ռէմի		21	33 Դ.Կ.
1.40	1.40	1892	Սամ. Միկիաբէյ	6%	3	18
11	51/2	1893	Սամ. Ապահովագ. Ընկ.		7	55
500	500	1882	Զրի Ընկ.Տէրբոս		156	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիտ.) ԻՐ ՎՐԱՅ	Օ. Ա.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	75
1 ամսուան համար	5	—
1 օրուան համար	1	10
Գիները	—	—
կանխիկ (Հէվալսիպ)	—	80

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑԻ ԴՐԱՄՈՎ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ա. 100 ղրշ.էն	110	13
20 Ֆրանքնոց	87	36
20 Մարքնոց Գերմանական ոսկի	107	20
Քրիմից	51	20
Ռուպի Գաղաղամ	8	44
Մէճիտիէ	103	14
Մանը արծաթ	103	—
Մէճիտիէ	98	20
Տոկոս Զարամիոյ Սակարանի	6	—

ԸՆԹԱՑԻ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՎ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	119	—
Փարիզ » Ֆր.	23	—
Վիեննա 3 օրուան Ֆլոր.	11	—
Վենտիկ չէք Մարք.	28	15 1/2

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓՈՒԹԻ 10 Սեպտեմբեր			
Քոնսոլիտ Ռամ.	B Կոնկ.	Ֆր.	45	15
» »	C »	»	28	15
» »	D (Բացուած	»	23	55
	(Գոցուած	»	26	15
Ռումիլիի Երկաթուղի		»	116	1/4
Բրիուրիպէ		»	496	25
Մաքսային Պարտատոմսեր		»	517	50
Ռամանիէ		»	483	50
Ռէմիի Բաժնեթուղթ		»	508	75
Պանք Օթոման (անուանկոչ.)		»	767	50
Ռանտ Ֆրանսական 3%		»	102	17
» » 4 1/2%		»	107	12
» Իտալական		»	90	70
Քրէտի Լիոնէ		»	846	—
Քրէտի Ֆոնսիէ		»	—	—
Քոնդուաս տ'Էքսթրոնտ		»	—	—
Մուէզի Բաժնեթուղթ		»	3303	—
Եգիպտական Միացեալ		»	526	25
Զէր Լոնտոնի վրայ		»	25	235
ԼՈՆԴՈՆ. 10 Սեպտեմբեր				
Ռումելիի Երկաթուղի	Ֆիորին		78	20
Օսմ. Ռէմի		»	241	80
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես			121	10
» Փարիզի	»		47	80
ԼՈՆԴՈՆ. 10 Սեպտեմբեր				
Քոնսոլիտ Օսմանեան	A	Ա. Ո.	65	50
» »	B	»	45	—
» »	C	»	28	63
	D (Բացուած	»	26	50
	(Գոցուած	»	26	43
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Եր.շահ.բաշ.			—	—
» » 1894 3 1/2% (Եզպ. Հրկ.ով			—	—
Պանք Օթոման վճարեալ		»	20	50
Այտրնի Երկաթուղի		»	14	—
Միացեալ Եգիպտական		»	104	75
Առանվնաշնորհեալ		»	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտ		»	107	87
Ռանտ Հելլենական 5%		»	32	50
» » 4%		»	—	—
Գուլիսա. Փոխառ. 6%		»	95	—
» » Նոր 6%		»	96	75
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս			25	400
ՊՈՍՊՈՐ. 10 Սեպտեմբեր				
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք			99	20
Ռումելիի Երկաթուղի		»	138	70
Անատոլուի Երկաթ. 1/4 Պրեմի.		»	95	10
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս			20	335
» Փարիզի » 3 ամիս			80	75
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի			—	—

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ Վ.ԿԱՆԵՑԻԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄԱՆԱՐՈՒՅԺ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորարարար գործիքի մը մ տրցաւ ամենասաստիկ ցաւեր ակռաներու, մէկ անգամէն վայր-կենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ հղանակու, Նուրբ, ճաշակ ունա, եւ գ մ'ալ ալ ուրեւ ամենամ ակռա եր կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, (լրտա տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազաս արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Ակռ բրէ» կոչուած բեմնի դիւանդութիւնը, նրեք այցերու ժամամբ կատարելա-պէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Ամրնչուչիչ դեղերու, եւ նոյնմամբ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնանութիւն։

Թ. 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Հանրի գարեջրատան վերի յարկը Ճիշտ Զպուրջեանց դէմն)։

Գաղրգիւղը յանա ոդոր կրնան գլուխ նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 նոր բացուած Խրի-սօվկի փ գոյ ամէն օր։

Ֆ. Դ. Հատատարելու համար Եւրոպիոյ, եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ծամողները կիրարվի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մ.նչեւ կէս գիշեր միայն վերոյիշեալ Բերայի գոր ծատեղիներ։ 410

Զեռագրատեսութեան և ձեռագրագիտութեան մասնագէտ վարժուհի մը՝ կը փնտրի թէ՛ վարժարաններու և թէ տուներու մէջ պաշտօն նավարել։ Դիմել Աբէ-Էլի Խմբագրատուն։ 415 1—3

ԲՈՂԼՐԴ ԳՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրաւունքով, կազմակերպեալ է Եւրոպիան ու Ամերիկեան նշանաւոր հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուց կազմ մը, որով կը լաւագործի նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցչուհիներ՝ Լատին, Գաղղերէն, Գերմաներէն, Իտալերէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իրը 8300 հատ ընտիր բաղդատական, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական եւ բուսաբանական հատուածներ; եւ Բնագիտական, Տարրաբանական, Քիմիական եւայլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակ իսկ պահանջմանց համաձայն բաւականացնել կարգի կը ուզեն մը տալ իրենց դիմող երիտասարդաց, նոր տասընեակներ եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ուսանող Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզու եւ ազգային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի եւ գրականեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն մի ըստի հետեւել իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան քարտէշն եւ հոյակապ շէնքերն կառուցեալ են ի Բումէլի-Հիսար, Վոսփորի Եւրոպական կողմը գտնուող բերդերուն ետեւը բլրոր մը վրայ, որոյ կիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճի յառաջիկայ տարի շրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչուհին որ ի Բումէլի-Հիսար։ 367 18—24

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՔՕԼԷՃ

Ցնօրէնութեամբ Պ. Պ. Ֆոռի

Գումպարանի փողոց

Ցայտագիր Ֆրանսայի Լիսէներու։ Կատարեալ ուսուցում յունարէնի եւ Թուրքերէնի։ Վարժարանը կ'ընդունի ցորեկապէսները, կէս գիշերապէսներ ու գիշերապէսներ։

Դպրոցը պիտի բացուի սեպտեմբեր 11/23ին։ 401 11—20

ՏՈՔԹՕՐ Պ. ՔԻԻՉԻՔԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ ԵՒ ՎԷՐԱԲՈՅԺ

Այս անգամ Իւ-կիւտարէն Գիւղը գիւղ Բէրմէզ Թարլա-ը միւ 16 տունը փոխադրուած ըլլալով հրւանդ կ'

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՓԱԶՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՅԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

«ՖԻՆԻՔՍ», հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

«ՖԻՆԻՔՍ» ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյց է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր դարձ վճարած է հրդեհի ծանուցեալ հարուածներ։

326

«ՖԻՆԻՔՍ» ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ջրասերն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, դետնայարկ թիւ 1։

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 24ի Կայս. Իրատեալ արտօնեալ Ն
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	63,000,000 ֆրանք
1894ի հասոյթք	24,500,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ	80,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԼԻԳԻԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօնդէրճի փողոց, 1.
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԻԲՈՒՆ ԵՒ ԸՆԿ. 32.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՂԱՐՏԱԳԻՐ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՔ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ՂԵՖԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԵՊԵՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

ԴԱՆԱՅԻՆ ԱԼԲԱՍԹԷՐԻ

Տէօրմէէն մամուլ չարթա թագմը, թագմ 20,000 իրա 40,000 պէհէր թագմը 12 գրշ. Տէօրմէէն մամուլ բարակ թագմը, թագմ 20,000 իրա 40,000 պէհէր թագմ 8 գրշ. 30 փարա։ Տէօրմէէն մամուլ թօպրա թագմը, թագմ 20,000 իրա 40,000 պէհէր թագմը 3 գրշ.։

Նիգամիէ ապրաճիանէ անպարրնա լիւգիմը օրէզ մէյզ պէսար զրմիրնաա մէվզուի միւնագասար գօնուլմիշ օյան 3 գալէմ տէօրմէ թագմը Գիլամիր մուրագամ լարը իէլ թաի մի եօհտէրնտէ օյուզ ադաբիսը բուլուրիր։ 31ինճի բէնշէնպիկ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասար իճրա օյունարաղ Ադբիր կիւնտէ գարարը գաթիի միրիէնկիրնտէն իթարնա մէ խլուլրն Զիրճի գիւնի 100ատ 5 թէնգիրնէ թաիպ օյանկարին մագամ ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը մամիէ տայրէսինէ կէրմէէրի իրա օյունուր։

Նո. 66 2—3

Նիգամիէ մուրթազ Փաղրիգասը իչուն մէրիմը օրազ միզգիա օյունմաղ իւզրէ մէվզուի միւնագասը գօնուլան 10.000 գրեէր տէնիա եէրի գրդիմ քէչի զերնրն պէհէր գրէնի մէնաի 5 գրշ. 15 փարայա թաիպ էնտիրնտէ օյուզ իչուր բուլմինն 4ինճի գիւնի գատար պէհէր կիւն միւնագասը իրա օյունարաղ մէգիրիր կիւնտէ գարարը գաթիի միրիէնկիրնտէն իթարնա մէ խլուլրն կիւնիւ 100ատ 5 թէնգիրնէ թաիպ օյանկարին մագամ ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը մամիէ տայրէսինէ կէրմէէրի իրա օյունուր։

Նո. 65 3—3

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԷՆՕ
40 ՏԱՐԻՆԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

MARQUE DE FABRIQUE

Ալ Ֆարիկ չկայ իսպանիոլ, Ֆրանսիոյ մէջ եւ պոռնկանոցներ։ Ընդունուած է անասնաբոյժներու եւ ազնասպրդներու կողմէ։

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՄԱՐՔԱՆ

Այս դեղ անիւրացաւս եւ անյիրէպ կը դարմանէ միրուն կապալը, ճտրուածքները, ոտքերու գանգալը, գաւռի վէրքը, ծուռի ուռկրները, սրունքներու անջատումը, ոտքի ուռեցրնները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգ մը միանգամայն ուռներ։ Գին վեց ֆրանք։

Ի Փարիզ՝ Մէնն Ռոսէէ փողոց թիւ 275, Էսթիվիլ եւ Ընկերութիւն։

Վեցս ուկս ֆրանքով ուղղուած տեղը կը յանձնուի։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէկիրի, Դամասկեան, Բիւչիրեան ու Քանկիր եւ այլ մեծ դեղավաճառներու քով։ 356 9—52

ՄԱՍ

ՇՈՒԳԵՆԱՅԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լէվէքիւզ, Ֆորսայ, Մէյէրլրսանէ
և Սէ- Ռոմի ՀԷՆ- Բանող գնացքներ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամպէր	3000	Թիպա	2500
Ենպէռ	3000	Նէլպիա	2400
Բէյպրը	3000	Օսպրիա	2250
Քեանորուս	3000	Բէրտ	2250
Ֆարոս	3000	Մէքինոս	2000
Սամանի	3000	Կասրրնի	1500
Մարիանիա	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻՔՕԼ և ԸՆԿ.
Գալաթայ խան
ՀԱՅՈՒՆ ՄԱՍ և ԸՆԿ.
330 31, ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

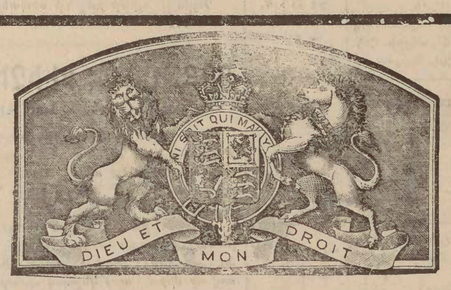

ՀԻՆ ՊՐԱՆՏԻ

Ժ. Ֆ. ՄԱԿՆԱՄԱՐԱ

ՓՈՆԴԻՇԱՐ
ՇԱՐԱՆԴ ՖԵՐՍԱՆՍ
ՊՈՒՐՆ ՏԵՂ ԳԼԻ Ծ ՊՈՒՆԻՆ

340

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԳԱՅԻՆ ՉՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱԿԱՆԳՐԻՉ

Ամենազօր կազդուրիչ զ պարարտ ի բնակ դպա բնոյ նորը, երբրը, կանայը, տղա բակաչ Ցրտիները և ամէն փա փուլ ուժերը։

Բաղարեալ Պրանանց և Զրզային ու Պարբային դրուելեան կազմուելեան և զ դգայման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

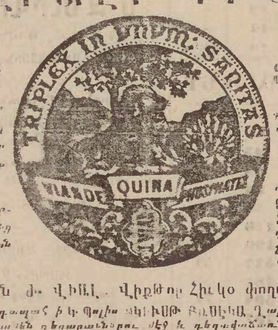

ՓԻՆԱՅՈՎ ՄԱՍ ՀԻԹԻ ՓԻՆԱՆԱՏ ՏԷ ՇՕ

Վիալի գինին ամէնէն ազդու գեղեցիկ միաբրութիւնն է, ոգեղէր Ազգանան տկարութեան, երիտասարդեան, Թոշակեան, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, Փորկապութեան, Հիւծման, Երիկամ ապաքինմանց, ուրախ ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զրային ուժեղացուցիչ և ամէն վիճակներուն որոց շատերը չարաշուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

Լիոն—Գեղարան Ժ. Վիալ. Վիքթոր Հիւգօ փողոց 14—Լիոն 334

Գործակալ է միակ ուսադպարհ ի կ Պոլիս Տիգրան Բանկեան Գալաթիա, Մամճանէ, թ. 86։ Փոքրաչափակ կը վաճառուի ամէն դեղարանոցներու մէջ և դեղավաճառներու քով։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

պատրաստուած Պիէռ Ռիթիվ ֆեռամբ

CHles FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕԹԻ ՕՐԼԸԲԿ)

ՄՈՐԻՒ ԶԿԵՆ ՕԱՒՏ ԻՒՂ

Իւղաձիկ ոչ լավ Ի սպայով

Գաստրոֆոս մեռամի ՍԿՕԹԻ ՕՐԼՈՒԲԿԻ ի նեւ-Եորք։

Կարիք չունի պարարժամ է

Մարդու մեռամ համար իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ։ Բաղադրիչներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառուչութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոռաղծութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, պարզ համ ու հոտ ունի, գեղամարտ է, և ամէնէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի ամենայն դեղավաճառաց և դեղատոներու քով։

Գործակատարք ի կ. Պոլիս, ՀԱՄԱՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԻԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի Դրամ	10,028,000
Ցարեկան հասոյթ	23,250,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բանկութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և ֆարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գալաթա, Պահէշ-Գաբու, Անանիատիս խան 12, 13, 14

ԴՈՒԲ ԱՆՁԱՄԲ ՇԻՆԵՑԷՔ
ԵՒ ՇՈՅԺ ԽՆԱՅՈՂԱԲԱՐ
ՁԵՐ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՁՈՒՐԸ
Համանման բնական ջուրերու՝ ազային
COMPRIMÉS DE VICHY ՌԷ
որը պատրաստուած են
ՎԻՇԻԻ
Հրապարակ Լոբրէքի Հանրաւոր ապէրով
Աղբիւրներ ֆրանսական պետութեան
Ժօռ. Բրիւնէ եւ Ընկ. Վիրգորիա ծառուղի, Փարիզ
Վարչական Ընկ. Վիշիի, Փարիզ-Շարանիկ եւ Ընկ. Փարիզ։ 394

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ԵՐԷՒ-ԼԷՒ-ՐԷ-Ն ԱՆԳԼԻԱ, Կ. Պոլսոյ
Ի Օրթագիւղ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպրոնս	2000	Ֆլամինկո	1600	Բալէրմո	3200
Անճելյո	3000	Կալիէլ	5500	Բոէտէր	1700
Արբլա	5500	Կիպանո	2200	Բրաթ	1500
Աղիկ	2300	Կոզմ	1800	Բոլո	1000
Աբիսաղ	3000	Կրօտոն	2200	Քուլիպ	2800
Գասանս	3000	Հիրա	2000	Միպլոյ	4400
Գորտոնիս	2200	Հիտալիա	3000	Ռինալտս	3200
Գրամ	2000	Հինտու	7000	Ռոլլ	3000
Գրէֆիսլ	8800	Համլէթ	1200	Ռոմէ	3500
Դէյլոր	2600	Այակ	5000	Ռօզարիս	3500
Գալիրաս	2500	Ձիւն	2300	Սալէրնս	4000
Գամէ	2100	Բէլաս	2000	Սանտիակ	8200
Դազ	2000	Բօլբինս	4200	Սարֆօ	2000
Գուս	2700	Բօվնս	2200	Սիրվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սօրէնտս	4300
Գլիս	5500	Լէբանան	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլորատս	3400	Լիմօրնս	3000	Թուրաս	1200
Ֆիգս	2500	Մարմս	1500	Թոլիտս	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թորբիտս	900
Տուրս	1800	Մարգէլլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրաբս	2100	Մրիս	2000	Վալնուրնս	5000
Էայնամս	2600	Մուրինս	3100	Եէտս	3600
Էլտօրատս	3000	Նէլբս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Ոլրանտս	3000	Տրիֆայնրնս	200
Տրաթ	2600	Օռէլլս	5000	Ֆրանկս	200
Ֆալբրն	800	Ոգրանս	4500	Զէրս	110
Ֆիտս	700	Ոգդս	2000	Մօսրիսս	120

Էֆիրշըն Մանարք 8000 Ռիրժբրն Մանարք 8000
Լրվրնն Մանարք 8100

Ուրպինս չոգենաւը, նաւապետ Քրբ, ընդ. անուր վաճառքով Հալէն մեկնած է, ամսոյս Զիւն 15ին հոս կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՒՇ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Ֆիւչիւք Միւլէք
Խան, Ղալաթիա
332

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DU COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւնք

Բշ. 28 9 Օտէսայի սուրճանոցակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 29/10 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրճանոցակ ժամ 5ին յետ միջօրէի, Գիրէտոնի ճամբով
Դշ. 30/11 Սեվաստոպոլի սուրճանոցակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 30/11 Սուրճանոցակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆամ, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 31/12 Օտէսայի սուրճանոցակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 1/13 Աղեքսանդրիոյ Սորբհանոցակ, հանգիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱՋԴ.— Օգոստ 29 10, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գաղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիւբոլի, Գէյրութ, եւ Յոռ-Սայիտ գաղող շոգենաւին 263

ՖՈՍՖԱՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐԸ ամէնէն պարզագոյն և ամենէն յաձնարարուած սնունդն է տղաքներու համար։ 6—7 ամսականէն սկսելով։ մանաւանդ կաթը կորցնելու պահուն և ճաճան չրջանի միջոցին։ Կը դիւրացնէ ակռաներուն բուսնիլը։ Կանգնեցնէ ոռոգներուն լաւ կազմաւորումը։

Փարիզ, 6, Վիքթորիա ծառուղի և դեղարանները։ 385

ԳԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹ
Ուր ոտքը եէս- ռեթ կը բանի Լիվրբուլ
Ի Ամերիկա դէջ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4561
Եվրոպիա	7718	Սամարիա	3574
Մէքվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազիաս	2398
Բավանիա	5587	Սարակոսա	2166
Մէքիսոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիրիա	4557	Թրինիտատ	1800
Ալէքսս	2143	Մորոգգ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Նեբրասկա	1614	Լուբանիա	12950

Թրինիտատ չոգենաւը, նաւապետ Ռիչարտ, ասա հասաւ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒՆ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալէքսիատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 385

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ